

POSTÁS DOLGOZÓ

A POSTÁSOK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

XXX. ÉVFOLYAM

2. SZÁM

1985.
FEBRUÁR

ÁRA: 2 FORINT

A nehezebb körülmények ellenére sincs megállás Eredmények és feladatok a szociális ellátásban

A központi vezetés múlt év decemberében megtárgyalta a Magyar Posta 1984. évi szociálpolitikai tervének végrehajtásáról szóló beszámolót, valamint az 1985. évi tervét.

A testület a múlt évi eredményeket bemutató beszámolóval egyetértett, azt elfogadta. Megállapította, hogy a megvalósításhoz szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre állt, így a szociálpolitikai célokat alapvetően sikerült teljesíteni.

Az elmúlt évben

A szociális és munkavédelmi ráfordítások 1984-ben 6,5 százalékkal haladták meg a tervezett, így összesen 1,4 milliárd forintot tett ki.

Az 1984. évi munkavédelmi célok lényegében megvalósultak. Erre 623 millió forintot költött a posta, ami majdnem 150 millió forinttal több, mint az előző évben. Tovább bővült azon postaszervek köre, amelyek munkavédelmi terveiket műszeres mérésekkel, vizsgálatokkal alapozták meg.

A pénzügyi ráfordítások növekedése ellenére 1983-hoz viszonyítva romlott az üzemi baleseti helyzet, lényegében az úti balesetek számának több, mint 8 százalékos növekedése miatt. Ezek előidézője — a rendkívüli útviszonyok mellett — a közlekedési szabályok és a munkavédelmi előírások megszegése volt. Ezért a jövőben fokozottabb figyelmet kell fordítani az oktatásra, a munkavédelmi agitációra. A postaszervek nem kielégítő tevékenységét mutatja, hogy az oktatásra, propagandára rendelkezésre álló összegnek csupán a 68 százalékát használták fel. Az 1983. évi értékelésnél ugyanez volt a megállapítás, nincs tehát előrelépés e területen.

A korszerűtlen, munkavédelmi és szociális szempontból nem megfelelő munkahelyek rekonstrukciójára, a munkakör-

ülmények javítására ugyan 14 százalékkal többet fordított a posta a tervezettnél, de az előrehaladás így is lassúbb a szükségesnél. Jó néhány téma, például a statikailag alkalmatlan 4 nagyhivatal rekonstrukciója, ami az eredeti ötéves tervben egyértelmű feladatként szerepelt, áthúzódik a VII. ötéves terv időszakára, ugyanakkor több száz postaépület és számtalan körzetmesterség is felújításra és korszerűsítésre vár. Ezek megvalósulása csak a következő tervidőszakban várható. Jelen körülmények között rendkívüli figyelmet igényel a helyes rangsorolás és a helyi erőforrások jobb kihasználása.

Nem javult a múlt évhez képest a védőruha-, védőeszköz-ellátás. Egyrészt nem mindig a célnak leginkább megfelelő eszközöket szerzik be, másrészt — nemegyszer azok alkalmatlansága miatt — a dolgozók nem viselik, nem használják az előírások szerint. A jobb minőségű eszközök beszerzése egyértelműen nem anyagi kérdés, az ellenőrzés pedig minden munkahelyi vezető és helyi szakszervezeti tisztségviselő kötelessége. Nincs helye e területen semmiféle lazaságnak, elnéző magatartásnak.

További gond, hogy egyes postaszervek figyelmen kívül hagyják a Posta Munkavédelmi Szabályzatának az előírásait, és nem gondoskodnak a védőruhák tisztításáról, a védőeszközök karbantartásáról.

Az üzemegészségügyi szolgáltatás, ha szerény mértékben is, de fejlődött a múlt évben. Új szakrendelőket alakítottak ki, javult a meglévő felszereltsége. Folytatódott a betegségmegelőzés és gondozásba vett célzó szűrővizsgálatok. A tervezett összeget használták fel a higiénés létesítmények (öltöző, mosdó, zuhanyozó, W. C.) kialakítására.

A megváltozott munkaképességű dolgozók rehabilitációjára

terén még mindig nem kielégítő a helyzet. Itt hatékonyabb, összefogottabb irányító munkára van szükség a jövőben. Sürgető feladat a végrehajtásra vonatkozó postai rehabilitációs rendelet kiadása, a bizottságok újjászervezése, amit a postaszervek átszervezése is indokol.

Szociálpolitikai célokra — a tervezett 1 százalékkal meghaladóan — 777 millió forintot költött a posta. Az évek óta meghirdetett alapvető cél — a postás dolgozók szociális ellátásának szinten tartása, illetve egyes területeken szerény mértékű fejlesztés — megvalósult. Ez komoly erőfeszítéseket igényelt, hiszen a szint már meglehetősen magas.

Javultak az üzemi étkeztetés feltételei. Debrecenben és Pécsen átadtak egy-egy modern 600 adagos konyha-étterem együttest. Több kisebb konyha, illetve étterem kialakítása, illetve felújítása is megtörtént.

Változatlanul jó a gyermekintézményi ellátás. Budapesten minden elhelyezési igényt ki lehetett elégíteni. Elkészült a kooperációban épült soproni, folytatódik a pécsi és a miskolci óvoda építése.

Mintegy ezerrel nőtt a kedvezményes üdültetésben részesülők száma, annak ellenére, hogy a balatonalmádi üdülő kényszerű leállítása szűkítette a lehetőségeket. Ezt azonban — nem kis nehézségek árán — rugalmas megoldásokkal sikerült pótolni. Bevált az üdültetési utalványok rendszere. Az 1000 darab 200 forint értékű utalvánnyal az alapszervek támogatásban részesítették az arra rászoruló kis jövedelmű dolgozókat és nyugdíjasokat. Az elmúlt évben számottevő újabb üdülői férőhely-növekedés nem volt, elsősorban a meglévőkkel való jobb gazdálkodás került előtérbe, ezt segítette az új postai üdültetési szabályzat is.

Változatlanul kiemelkedő a postás dolgozók lakásépítésének támogatása. A rászorulóknak összesen 114 millió forint kölcsönt kaptak, egy-egy fő átlag mintegy 100 ezer forintot. A támogatásban részesülők száma 200-zal több a tervezettnél, összesen 1050 fő. Erre elsősorban azért volt lehetőség, mert a szervezett akciókban a múlt évben nem sikerült eredményt elérni. Márpedig nagyon sok postásnak csak szervezett akcióban van esélye a lakáshoz jutásra. Ezért változatlanul erőfeszítéseket kell tenni ebbe az irányba (például garzonház Budapesten).

Figyelemre méltóan alakult az elmúlt évben a gyermekes családok támogatása, mivel a kölcsönben részesülők 80 százaléka 1-2-3 gyerekes dolgozó. A fiatalok aránya 38 százalék.

A dolgozókról való gondoskodás mellett nem felejtettünk meg nyugdíjasainkról sem. Szakszervezetünk kezdeményezésére a posta rendkívüli segítséget nyújtott a kisnyugdíjasoknak. Összesen 6250-en részesültek a mintegy 5,2 millió forint segélyből. Az érintett nyugdíjasok mellett az egész postás társadalom nagy megelégedéssel fogadta az intézkedést. A múlt évi tervben szereplő 40 szociális otthoni férőhely megkapta. A beutalás részben már megtörtént, a szabad férőhelyekre pedig az igényeknek megfelelően folyamatosan történik. Ezúton is felhívjuk a figyelmet a rászorulóknak ilyen módon való segítésére, hiszen még vannak szabad férőhelyeink.

Mi várható 1985-ben?

A feladatokat meghatározza, hogy 1985. a VI. ötéves terv befejező éve, másrészt fel kell készülni a következő középtávú tervre. 1985-ben a tervezett ráfordítások több, mint 200 millió forinttal nőnek a múlt évihez viszonyítva, így meghaladják az 1,6 milliárd forintot. Ebből a munkavédelemre 753 millió forint (20 százalékos növekedés), a szociális ellátásra 865 millió forint (11 százalékos növekedés) jut.

A munkavédelemben az elmúlt években elkezdett program folytatása a feladat. Fokozottabb ellenőrzési tevékenységre kell törekedni és hatékonyabbá tenni az oktatást, a propagandát. A munkakörülmények javítására, a fizikai munka gépesítésére jóval nagyobb összegek állnak rendelkezésre mint 1984-ben. Nagyobb összeget fordítanak a Járműtelep székesfehérvári, illetve ceglédi telephelyének a felújítására, a KHI I-II. hírlapfeldolgozó üzemének a rekonstrukciójára. Folytatódik és várhatóan befejeződik néhány budapesti nagyhivatal rekonstrukciója is. Mint-

egy 120-150 kishivatal korszerűsítésére, felújítására is sor kerül.

A tervidőszakban a szociális és egészségügyi hiányosságok és a kedvezőtlen munkakörülmények felszámolása, illetve javítása, a veszélyes és ártalmas termelési tényezők fokozatos megváltoztatása adja most a legfontosabb feladatot.

Javul a kábelépítés és fenntartás importgép-ellátása. A védőruhával, illetve -eszközzel kapcsolatos gondokat meg kell oldani, és határozott intézkedés szükséges a helytelen gyakorlat felszámolására.

A munkahelyi rehabilitáció terén előbbre kell lépni a megváltozott munkaképességű dolgozók foglalkoztatásában, újja kell szervezni a munkahelyi bizottságokat, gondoskodni kell a tagok képzéséről, illetve továbbképzéséről.

A szociális ellátásban — az üdültetés kivételével — változatlanul a szinten tartás a cél. A beruházások döntően pótló jellegűek. Folytatódik a konyhák, éttermek korszerűsítése. Elkészül a kooperációban épülő pécsi óvoda.

Az üdültetésben javult a helyzet 84-hez képest. Ez évben már üzemel a felújított mátraházi üdülő, Balatongyörökön 8 pihenőszoba áll rendelkezésre, továbbá átadják a SZOT-tal kooperációban létesült, minden igényt kielégítő boglárlellei családi üdülőt, ami 200 alap- és 100 pótferőhely-bővülést eredményez. Ez az új létesítmény közvetlenül a víz mellett van, és óriási előrelépést jelent a családi üdültetés terén. A postának ez a beruházás mintegy 260 millió forintba került. Megkezdődik a balatonalmádi postás üdülő átalakítása.

Az elmúlt évihez hasonlóan az idén is lesz a vállalati (postai) üdülőjegyekhez 1000 darab 200 forint értékű támogatási utalvány. (Hasonló nagyságú a SZOT kedvezményes utalványok száma is.) A támogatási utalványt, a beutalójegy személyre szóló elosztásával egyidejűleg kell a szakszervezeti bizottságoknak odaítélniük. Utalványtámogatásban részesülhetnek az arra rászoruló kisjövedelműek, a családostok, a nyugdíjasok. Nagyon fontos ezek igazságos és demokratikus elbírálása, ezért azok csak szakszervezeti bizalmi egyetértésével adhatók.

A lakásépítés támogatására 11 százalékkal nő a forrás, mintegy 127 millió forint van. Az egyéni építkezések támogatására mégis valószínűleg kevesebb pénz lesz, mivel várhatóan — a budapesti dolgozók jogos igényeinek megfelelően — 1985-ben megkezdődik a Fővárosi Tanács közreműködésével egy 59 lakrészes garzonház építése.

A fővárosban mintegy 800 olyan — főként fiatal — postás dolgozó van, akik részben a magas építési költségek, a telekárak, másrészt például a kis jövedelmük mellett fizetett magas albérleti díjak miatt nem is gondolhatnak az önálló otthon magánerőből történő megvalósítására. Ezért döntött úgy szakszervezetünk elnöksége és a posta vezetősége, hogy szükség van a fővárosban egy postai garzonházra, amely a rászorulóknak átmeneti otthonként szolgálhat az idő alatt, amíg a családok a végleges otthon anyagi feltételeit elő tudják teremteni. Ez a cél nemes, úgy érezzük, hogy a postás dolgozók helyesléssel találkozik.

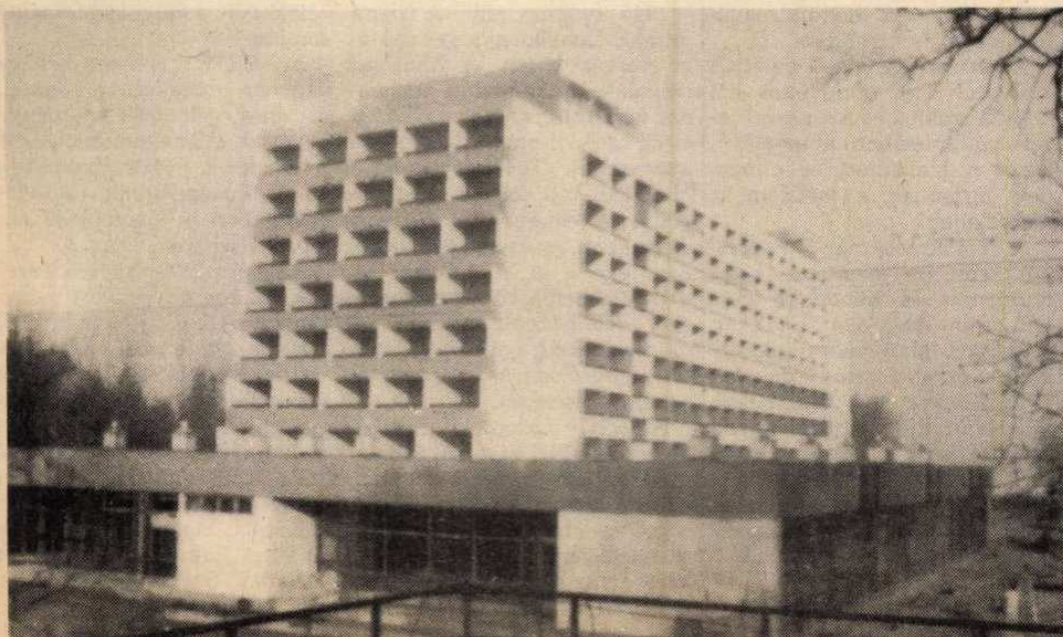
A garzonházra a Fővárosi Tanácsnál több vállalat és intézmény pályázik. Ha a tanács a posta javára döntene, akkor az már 1986 végén a leginkább rászoruló postás dolgozók rendelkezésére állna. Az igénylők közül a kiválasztást — ha a tanács döntése számunkra kedvező — nagy körültekintéssel kell véghezvinni.

Beszélni kell még az ételmisszerárak emelkedésével kapcsolatos intézkedésekről, hiszen számos szociális ellátásnál ez befolyásolja a tervezett összegeket. Az üzemi étkeztetésnél szakszervezetünk egyetértésével fejenként napi 1 forintos nyersanyagnorma-emelés volt. A posta a terhek egy részét, pontosabban 50 százalékkal átvállalta, a másik 50 százalékkal a dolgozók térítési díja emelkedett. A jövőben tehát a saját postai konyhában a vállalati hozzájárulás mértéke 6 forintról 6,50 forintra emelkedett, míg a vendéglátónál és egyéb helyeken étkezőknek naponta 7 forint helyett 7,50 forint támogatást nyújt a posta. Ennek kihatása összesen mintegy 3,5 millió forint. A gyermekintézményekre központilag állami intézkedés lesz. A vállalati postás üdülőkben naponta és fejenként 3,50 forinttal emelkedett az étkezési nyersanyagnorma. Ennek költségeit a posta vállalta úgy, hogy a térítési díjak a postás üdülőkben 1985-ben nem emelkednek.

Az 1985. évi szociális célok összegzéseként megállapíthatjuk, hogy a dolgozók élet- és munkakörülményeinek javítása, a bérén kívüli juttatások mértékének szinten tartása, illetve az egyes területeken történő emelkedése a postán bízható. Úgy érezzük, hogy erre feltétlenül szükség van, hiszen ez ma a dolgozók munkahelyhez kötődésének egyik záloga.

Azt is látnunk kell azonban, hogy a szociálpolitika fejlesztésének egyik kulcsa a dolgozók kezében van, mivel a tervek megvalósításához szükséges anyagi fedezet csak összehangolt, pontos, fegyelmezett munkával teremthető meg.

Németh Istvánné

Boglárlelle nyáron már fogadja a vendégeket

NEMZETKÖZI KAPCSOLATAINK

Kongresszuson Görögországban

Kedves meghívás érkezett decemberben a Postások Szakszervezetéhez: várják főtítkárákat a Görög Távközlési Szakszervezet III. kongresszusára, Athénba. S mert a meghívás egyben új kapcsolatfelvételt is jelentett, fokozott érdeklődéssel indult a tanácskozási magyar posta dolgozóinak képviseletében Csáki Lászlóné. Az útról, a tapasztalatokról a következőkben számolt be:

Görögországban három szakszervezetben dolgoznak a posta és a távközlés munkatársai — ezt a konferenciát, mint neve is mutatja, a Távközlési Szakszervezet tartotta. Sikertörténet a kapcsolatot felvenni a klaszszikus postásszakszervezettel is, s ez külön örömmre szolgált. Ez a szakszervezet a diktatúra megdöntése után, 1982-ben alakult meg, ma negyvenezret tagot számlál. Minden évben megtartják kongresszusukat, s megbeszélnek a végzett munkát, a következő időszak céljait. Háromévenként választanak vezetőséget, jelenleg még az első vezetőség dolgozik. S ez volt az első olyan kongresszusuk, amelyen külföldi vendégek is részt vettek. Ott voltak az ülésteremben az angliai, a svájci, a ciprusi, az NSZK-beli, a francia, az olasz, a spanyol, és a belga szakszervezetek képviselői. Eljötték az SZVSZ-hez tartozó meghívottak is; a Szovjetunió, Bulgária, Magyarország postásszakszervezeteinek vezetői, s Franciaországból a CGT postásszakszervezet képviselője. A kongresszus kinyilvánította véleményét az együttműködésre: bár ők a Szabad Szakszervezetek Szövetségéhez tartoznak, nemzetközileg is szükségesnek tartják, hogy a világ, Európa szakszervezeteinek különböző irányzatát képviselő szervezetek összefogjanak, a béke és az atommentes övezetek megteremtéséért.

Hogyan dolgozott a kongresszus?

Több száz küldött vett részt a munkában, ezeket demokratikusan választották. Többségük baloldali nézeteket vall, de nem lebecsülendő számban ott voltak a jobboldali képviselők küldöttek is. A nézetkülönbségek egyébként a vitából rendkívüli módon kiténtek. Maga a vita heves volt, de demokratikus légkör, elvi, osztályharcos szemlélet jellemezte. A gazdasági célok, a szakszervezeti jogok fejlesztése mellett előtérbe kerültek a társadalom fejlesztésével összefüggő feladatok. Egyértelműen nyilvánvaló volt, hogy a gazdasági követelmények megvalósítása, a nép jólétének és az ország sorába való beleszólásnak fokozása csak a társadalmi viszonyok változásával, további demokratizálással, a társadalmi tulajdon szélesítésével valósulhat meg.

Szót kapott-e a magyar vendég a kongresszuson?

Igen, felszólaltam, bár nem tagadom, tartottam a túlzottan szenvedélyes megnyilvánulásoktól. Beszéltem a mi társadalmunkról, azokról az emberekről — a görög emigránsokról — akik nálunk találtak menedéket, és átmenetileg hazát az üldöztetés éveiben. S azt a véleményemet is elmondtam, hogy a munkáshatalom kivívása, a szocializmus építése nehéz harcot, következetes, szívós munkát igényel. Ebben a harcban és munkában elengedhetetlen a szakszervezet részvétele. Ha egy ország elindul ezen az úton, érdemes figyelembe venni a már meglévő példákat, tanulni azoktól, akik politikailag érettek és nagy tapasztalatokkal rendelkeznek. Úgy érzem, mondanivalóm végül is a küldöttek „szívébe” talált.

Milyen légkörben zajlott a tanácskozás?

A kongresszust köszöntötte a kormány több tagja, a Görög Szakszervezetek Országos Szövetségének a képviselői, a különböző pártok vezetői, s természetesen a hazai testvérszak-

szervezetek is sok sikert kívántak a munkához. A nagy nyilvánosság is figyelemmel kísérhette a küldöttek munkáját, a rádió és a televízió részletesen beszámolt róla. A kormány képviselője és a posta vezetői felszólalásukban a szakszervezet és a kormány együttműködésének fontosságáról beszéltek. A közlekedési miniszter és az államtitkár kifejtette: a kormány kéri a szakszervezetet, segítse munkáját, a kormány céljainak a végrehajtását, s a kormány mindent megtesz a szakszervezetek és a dolgozók jogainak tiszteletben tartásáért. Ismertették: a szakszervezet javaslatára hoztak törvényt arról, hogy nem lehet senkit elbocsátani, csak akkor, ha a szakszervezet is emellett szavaz. Rendelkezett a kormány arról is, hogy baloldali politikai múltja vagy nézetei miatt senkit nem érhet hátrány a munkahelyén. Most dolgozik a kormány azon a javaslaton, hogy az ingyenes egészségügyi ellátást kiterjesszék minden dolgozóra. Kérték, hogy a szakszervezeti programok végéig figyelembe a nehéz gazdasági és politikai helyzetet, s a lehetőségek határain belül támasszanak újabb követelményeket a kormánnyal szemben — a jobboldali túlzó követeléseket nem tudják elfogadni. Rendkívül nagy programja a kormánynak, hogy a közeljövőben a távközlést társadalmi tulajdonba adják, a dolgozók önkormányzatának kialakításával. E nehéz és nagy lépéshez kérték a szakszervezet közreműködését.

S hogyan vélekedtek a különböző pártok képviselői?

A vita lényege: kétfrontos harcot kell folytatni. Az erőviszonyokat két irányzat alakítja, van egy jelentős réteg, amelyik a társadalmi haladásért küzd, a másik oldal viszont visszafelé húz. A most uralkon levő párt mindig is a társadalmi haladásért harcolt, de amíg nem volt hatalmon, nem tudott lényeges eredményt elérni. Ma is csak lépésről lépésre juthatnak előbbre. Ez a kormány a dolgozók ügyét képviseli, a munkások-tálglyal és a szakszervezetekkel való együttműködésre szükség van, mert csak így tud folyamatosan eredményeket felmutatni.

A kongresszus résztvevőinek többségét kitevő baloldali küldöttek végül jónak ítélték a szakszervezet egyéves munkáját, elfogadhatónak tartották a következő esztendő céljait, mely döntően a távközlés társadalmi tulajdonba vételét, és az öngazdálkodás kialakításában való részvételt jelenti az e területen dolgozók számára.

Milyen tapasztalatokkal tért vissza a görögországi kongresszusról?

Ez a nép a demokratikus fejlődés egy sajátos útját kívánja járni. A szakszervezet erős, s már eddig is nagyon sokat tett a dolgozók életkörülményeinek javításáért, munkájuk könnyítéséért, az egység, az osztályszemlélet alakításáért. Résztvevője ezeknek a politikai harcoknak, akik Görögország haladásáért, társadalmi fejlődéséért zajlik.

A társadalmi juttatások körében a szakszervezet szervezi az üdülést, az óvodák, bölcsődék létrehozását — ami ott mindaddig szinte ismeretlen fogalom volt.

Talán minden vívmányuk között a legfontosabb: a szakszervezetek kezdeményezésére a volt emigránsok, a bebörtönzöttek is nyugdíjat fognak kapni. Ez rengeteg családot érint Görögországban. S amit saját magam is tapasztaltam: minket, a szocialista országokból jött szakszervezeti vezetőket szinte tisztelettel és szeretettel fogadtak, tisztában vannak az együttműködés fontosságával, s a gyakorlati kérdések tisztázására nyílt szándékot mutatnak.

Rácz Judit

Vélemények és döntések

Az év vége a leltárkészítésnek, az egész évi munka összegzésének az időszaka. E cikk keretében — a teljesség igénye nélkül — az 1984. év mozgalmi szempontból kiemelkedő eseményeiről és az előttünk álló esztendő várható feladatairól kívánunk szólni.

Mint minden évben, így 1984-ben is jelentős esemény volt a bizalmiak, majd az alapszervezeti szb-k beszámolója. Ezek azok a fórumok, amelyeken a tagság az általa választott tisztségviselőknek, a testületeknek a munkájáról képet kap, részleteiben is megismeri azt. A tagság élénk érdeklődésével, aktivitásával zajlottak ezek a beszámolók.

Kiemelkedő eseménye volt mozgalmunknak az MSZMP KB 1983. október 12-i ülésének állásfoglalásából adódó feladataink meghatározása, programozása. Feladatainkat a helyi sajátosságoknak megfelelően differenciáltan határoztuk meg, fokozott figyelmet fordítva arra, hogy a párt szervezetei és a szakszervezeti szervek között meglegyen a tudatos összhang.

Az állásfoglalás erősíti a szakszervezeti mozgalmat, az aktivistákat, hogy még színvonalasabban lássák el feladataikat, még jobban feleljenek meg dolgozóitársaik bizalmának.

A következő, nagy jelentőségű — a postás dolgozók jelentős részét érintő — esemény volt a Magyar Posta átszervezése, korszerűsítése. A szakszervezeti mozgalom a mozgalmi eszközökkel minden segítséget megadott a szakmai vezetésnek, az átszervezés minden fázisában részt vett. Bízunk abban, hogy közös gondolkodás eredményeként olyan döntés született, amelynek következtében egyszerűbbé, áttekinthetőbbé válik a posta belső felépítése, és mindezeket a kedvező változásokat az igénybevevők is megérzik.

Mindenképpen említésre méltó, és a jelentősebb események közé kell sorolni az elmúlt hónapokban társadalmi vitára bocsátott kollektív szerződés 8. számú mellékletének a módosítását. Mint arról lapunk olvasói értesülhettek, a társadalmi viták alapján központi vezetőségünk december 13-i ülésén az előterjesztést megtárgyalta, és a kollektív szerződés 1985. ja-

nuár 1-ével történő módosításával — a fokozati díj kivételével — egyetértett.

Az elmúlt év során a vezető testületek előtt szereplő előterjesztések közül megemlítnünk néhányat (csak címszavakban): — hazánk felszabadulásának és a Postások Szakszervezete megalakulásának 40. évfordulója tiszteletére rendezendő postai vetélkedősorozat;

— a távbeszélő- és távgépíró-kezelők egészségügyi helyzete, munkarendje és az ezzel kapcsolatos feladatok;

— a 40 órás munkahét postai bevezetésének lehetősége a folyamatos, a két és több műszakos munkakörökben.

Ezek után néhány szót a jövő, az 1985. év mozgalmi feladatairól. Mindenképpen első helyen kell megemlíteni az 1985-ben induló szakszervezeti választásokat. A szakszervezeti vezető testületek és a tisztségviselők újjáválasztására, valamint az ezzel kapcsolatos tennivalókra kellő időben kell készülni a mozgalom minden szintjén. Méltó módon kell megköszönni eddig végzett munkájukat azoknak a tisztségviselőknek, akik a jövőben nem tudnak vállalni szakszervezeti tisztséget, azonban az elmúlt években aktív résztvevői voltak mozgalmunknak. Az új testületek összetételének kialakításánál törekedni kell arra, hogy a fiatalok nagyobb számban legyenek képviselve, mint jelenleg.

Jelentős feladat lesz a választásokhoz kapcsolódva, a Postások Szakszervezete XII. kongresszusának előkészítése.

Méltó módon kívánjuk megünnepelni szakszervezetünk megalakulásának 40. évfordulóját. Külön köszöntjük az alapító tagokat, a hosszú időn keresztül tisztséget viselőket.

A mozgalom minden szintjén szükséges foglalkozni az MSZMP KB 1984. október 9-i állásfoglalása alapján az ifjúsági munka továbbfejlesztéséből adódó szakszervezeti feladatokkal.

Ezzúttal nem a tételes felsorolás volt a célunk, csupán néhány jelentősebb témára akartuk felhívni olvasóink figyelmét. A jelentősebb eseményekről, döntésekről természetesen rendszeresen számolunk lapunkban.

Gál Gyula

Demokrácia hétköznapi

Történetünkben nem a szereplők és a helyszín, hanem az esemény a lényeg.

A szervezetskorszerűsítési döntés után megkezdődött az új gazdasági egységek szervezése. Az érintett területeken a szakszervezeti bizottságok koordinációs üléseken véleményezték az új szervezetet és a vezetésére megbízott szakmai vezetőt.

Esetünkben egy olyan koordinációs szb-ülésről van szó, amelyben a megbízott vezető a három helyettesére tett javaslatot. A három szakember közül kettő úgynevezett „sima ügy” volt. A fogadó gazdasági egységben dolgoznak vezető beosztásban, közmegelekedésre.

A megbízott igazgatónak közvetlen munkakapcsolata van velük. A harmadik szakember több mint két évtizedes, döntő részben vezetői tevékenységet tudhat maga mögött a másik postaszervénél. A posta szakmai vezetői, mind a gazdasági egységet, mind szakemberünket az elmúlt időszakban változóan ítélték meg.

A megbízott szakmai vezető a koordinációs szb előtt részletesen kifejtette elképzeléseit a három helyettes tevékenységi köréről, várható feladatairól. Konkrétan kitért arra, hogy a harmadik helyettesről az információk alapján ellentmondásos kép alakult ki benne. Kérte az érintett szb-t, hogy döntéséhez adjanak segítséget.

Az szb tagjai a szakemberről,

munkájáról elmondták a dolgozók véleményét. Kitértek arra is, hogy szerintük miként alakulhatott ki ez a kép postaszervéről és a szóban forgó vezetőről. A szakszervezeti bizottság véleménye egyértelmű volt, a dolgozók tudnak, és továbbra is akarnak eddigi vezetőjük irányításával dolgozni. A megbízott igazgató megköszönte az szb határozott véleményét és úgy fogalmazott, hogy véleményének kialakításában döntő érveket szerepel a most kifejtett kollektív vélemény.

Lehet, hogy első nekifutásra nem találunk semmi különösét a történetben, sőt elképzelhető, hogy valaki azt mondja magában, ez így van rendjén.

Az átszervezéseknél valóban el tudtuk érni mindenhol azt, hogy a szakma és a szakszervezet kapcsolatában a meglévő, közösen kialakított és elfogadott formának a tartalom is megfelelően.

A demokrácia már Periklész-nél sem azt jelentette, hogy mindenütt és mindenbe bele kell ártani magunkat. Csak ott, és akkor, ahol jogosultak vagyunk, ott ahol valós érdekeket és értékeket kell megvédeni, így elvárhatjuk partnereinktől, hogy ők is megtartsák a „játékszabályokat”, mert senki sem tesz szívességet a másinak, mert közös a célunk, és csak együtt tudunk cselekedni a hétköznapiakban.

— Márk —

Farkasfalvi Béláné

1922—1985

Fájó szívvel búcsúzzunk apparátusunk volt dolgozójától. Rövid szenvedés után 63 éves korában távozott közülünk.

1942 óta volt a postánál. 1946-tól 1978-ig, nyugdíjazásáig dolgozott a Postások Szakszervezetének központjában.

1945-től volt tagja a szakszervezetnek, 1950 óta a pártnak. Az 1956-os ellenforradalom után, amikor a szakszervezetben megalakult az MSZMP alapszerve, az első között kérte átigazolását, tevékenyen részt vett az alapszerv létrehozásában, majd pártvezetőségi tagként tevékenykedett.

Több mint három évtizedes munkáját lelkesen, igen pontosan végezte. Vezetői, munkatársai szerették, elismerték.

Több évtizedes szakmai és társadalmi munkájának elismeréseként Posta Kiváló Dolgozó, Miniszteri Dicséret és Munka Érdemrend ezüst fokozatú kitüntetést kapott.

Emlékét kegyelettel megőrizzük.

*

Petrov Józsefné

1930—1985

Mélyszégyes fájdalommal búcsúzzunk egy mindig derűs, fáradhatatlan, példás önfegyelemű munkatársától. Már 1945-ben a kommunista párt tagja lett, amely további életútját meghatározta.

Tizennyolc évesen, 1948-ban kezdte el postai munkaviszonyát. Tehetségével, végtelen szorgalmával, emberszeretettel kivívta valamennyi munkatársának őszinte tiszteletét és megbecsülését, olyannyira, hogy 1968-tól haláláig ő volt a Nyíregyházi 1-es postahivatal szb-titkára. A dolgozók képviseletére sohasem sajnálta sem az időt, sem a fáradságot.

Társadalmi aktivitaként hosszú ideje dolgozott a városi pártbizottságon, a területi szakszervezeti bizottság tagjaként és a megye szakmaközi bizottságának munkatársaként is sokat tett a közeért.

Munkája elismeréseként többször volt Kiváló Dolgozó, kapott Kiváló Munkáért kitüntetést és Miniszteri Dicséretet. 1970-ben megkapta a Felszabadulási Jubileumi Emlékérmét, 1984-ben pedig a Munka Érdemrend bronz fokozatát.

Szegényebbek lettünk egy mindig segítőkész, őszinte, igaz emberrel.

A SZIT-re emlékezve

Hazánk felszabadulása 40. évfordulójának a megünneplésére készül az ország. Nekünk, postásoknak, külön aktualitást ad az ünnepségre, hogy 40 évvel ezelőtt alakult meg a Postások Szakszervezete. E jeles megemlékezések sorába tartozik egy másik fontos szakmai, politikai mozgalom elindulásának kezdete.

1945. február 7-én a Szakszervezeti Tanács az ifjűmunkások érdekvédelmét szolgáló, azt összefogó, irányító Szakszervezeti Ifjúsági Titkárságot (SZIT) állított fel. A SZIT politikai munkájában szorosan együttműködött az akkori leghaladőbb ifjúsági szervezettel, a MADISZ-szal. Mindkettő forradalmi ifjúsági szervezet volt. A SZIT egyre inkább irányítója lett a megalakuló üzemi, szakszervezeti csoportok mozgalmi tevékenységének.

1945. nyarára már az üzemi munkásfiatalok egységes ifjúsági szervezete lett. A júliusban megalakult, kibővített ideiglenes vezetőség 18 szakszervezeti és 85 üzemi csoporttal tartotta a kapcsolatot. Tevékenységét a MADISZ-szal történt megállapodás értelmében a fővárosi gyárakban, szakmai központokban fejtette ki. A szakmai érdekvédelmen kívül egyre fontosabb feladatának tekintette a munkásifjúság politikai nevelését, kulturálódásának, sportolásának szervezését.

Az MKP Központi Vezetősége, a MADISZ és a SZIT, valamint a növekvő számú ifjú párttagok mozgalmi munkájának irányítására 1945 szeptemberében létrehozta az Ifjúsági Titkárságot, amelynek első vezetője Hazai Jenő volt.

1946-ra az egyik legfontosabb politikai feladatuk a burzsoáz restaurációs törekvések megfékezésének segítése volt. A kritikus gazdasági helyzetben fölhívásukra több ezer fiatal jelentkezett a „szécsenata” megívására. Több ezer óra társadalmi munkát szereztek az ország szénbányáiba.

1946. március 1—2-ára a SZIT összehívta első kongresszusát, amelyen 850 küldött vett részt, 35 százaléka az MKP, 30 az SZDP tagja és 35 százalékuk párton kívüli volt. Elhatározták, hogy az ifjűmunkás szervezet működését politikai mozgalommá szélesítik.

1946. április 6-án a SZIT összehívta második ülését Dénes István főtítkárt ismertette az öthónapos munkatervet, amit azután kilenc szakmai, köztük a postás SZIT vezetősége megvitattott és meghatározta a tennivalókat — a helyi sajátosságok alapján.

A SZIT tevékenységével nagyban hozzájárult a konszolidációhoz, jelentős eredményeket ért el az ifjűmunkások és a tanoncok érdekvédelmében, de az ifjűságpolitikai és tudati nevelésben is kiemelkedő szerepet játszottak.

Az évforduló kapcsán keressük azokat az egykori postás ifjakat, akik alapító tagjai voltak e mozgalomnak. Kérjük az alapszervezeteket, hogy segítsenek felkutatni és megtalálni nyugdíjasaik között is azokat a szaktársakat, akik részesei voltak a SZIT megalakításának a postán.

Kérjük, hogy nevüket és lakcímüket juttassák el szakszervezetünk Szervezési és káderosztályához.

Mi is az a munkaköri tükör?

Az alapbérrendszer módosításával lapunkban 1984 folyamán több alkalommal foglalkoztunk. Így: februárban a vállalati dolgozók alapbérrendszerének főbb változásait ismertettük: az októberi számban a társadalmi viták segítésére a postai bérrendszer legjelentősebb módosításí javaslatairól írtunk: decemberben pedig a társadalmi viták eredményéről és a Postások Szakszervezete központi vezetőségének határozatáról adtunk tájékoztatást.

A társadalmi viták alapján úgy ítéljük meg, hogy egy témában még vissza kell térni a besorolásokra. Ugyanis a fizikai munkakörök kategorizálásánál sokszor hangzott el hivatkozás az ún. „munkaköri tükör”-re.

A munkaköri tükörnek a munkakör pontos megnevezésén kívül három fő része van:

- a tevékenység részletes leírása,

- a szakmai fokozat és

- a munkafeltételi fokozat meghatározásának módját tartalmazó részek.

A tevékenység leírására, annak pontosságára, helyességére nagy gondot kell fordítani. A másik két rész vizsgálata ezen alapul. Hamis eredményt kapunk — rossz lesz a munkakör kategóriájának meghatározása —, ha a leírásból feladatok kimaradnak, vagy ha elő nem forduló munkafolyamatokat is szerepeltetünk.

A jobb megértés végett bemutatunk egy példát, az egyik legjellemzőbb postai munkakörnek, a belterületi egyesített kézbesítőnek a tevékenység-leírását:

„Feldolgozási tevékenység:

- a kiskalakú levélpóstaí küldemények kézbesítójárársra, majd kézbesítési sorrend szerinti besorolása;

- a nagyalakú levélpóstaí küldemények besorolása először közigazgatási területekre, majd közzetszámra, végül kézbesítójárársra és kézbesítési sorrendre;

- az ajánlott küldemények átvétele (feldolgozása azonos a levélpóstaí küldeményekkel) és a kézbesítőkönyvbe történő tételes bejegyzése;

- az utalványok feldolgozása és besorolása az előzőek szerint, majd sorszámozása, anyagmérleg-terhelés, a szükséges készpénz címletek szerinti igénylése, az igényelt készpénzellátmány átvétele és rendszerezett kezelése.

Kézbesítési tevékenység:

- a kézbesítójárárs felkérése, a kézbesítési hely felkérése, a járatjelző szerint jogszabályban előírt feltételek szerinti kézbesítés, a tévé- és hírlapdíjak beszedése, címnyomozás;
- a kézbesítés gyalog (0—5 kilométerig), kerékpáron (5—15 kilométerig), vagy kismotorral (15 kilométer felett) terepviszonyoktól függően.

Leszámolási tevékenység:

Leszámolás a kézbesített és kézbesíthetetlen küldeményekről, az utalványokról, kifizetett összegekről és a beszedett díjakról.”

A szakmai fokozat kialakításához négy kérdésre kell választ adni. A munkakör ellátása milyen

- szakképzettséget,
- szakmai gyakorlatot,
- begyakorlási időt,
- betanítási időt igényel.

Példánkban maradván — a belterületi egyesített kézbesítőt két fokozatba lehet besorolni: a bonyolult betanított (3/a) és a szakmunka (4) fokozatokba. Mikor — melyikbe? A fenti kérdésekre adott válaszoktól függően, amennyiben

- a szakképzettség: kezelői tanfolyam,
- a begyakorlási idő: 6 hónap,
- a betanítási idő: 6 hónap,

(ebben az esetben — mivel

nincs szakmunkás-bizonyítvány — a szakmai gyakorlat nem értelmezendő)

akkor a dolgozó bértétele a bonyolult betanított munka kategóriája, a 3/a;

— a szakképzettség: szakmunkás-bizonyítvány,

a szakmai gyakorlat: 1 év felett van

(a másik két kérdés vizsgálata értelemszerűen felesleges), akkor a dolgozó bértétele a szakmunka, a 4-es kategória szerint kell meghatározni.

A munkafeltételi fokozat megállapítása a legmunkaigényesebb, de a korábbi besorolásoknál áttekinthetőbb és egyszerűbb. A minősítő rendszer analitikus, pontozásos módszert alkalmaz. Három fő csoporton belül kilenc tényező hatását kell megmérni és három fokozat szerint minősíteni, illetve pontozni.

A munkafeltételi tényezők és pontértékeik:

Tényezők:	I. normál	II. közepesen kedvezőtlen hatású tényező	III. fokozottan kedvezőtlen
A) Fizikai terhelési tényezők csoportja			
1. Dinamikus terhelés	0	6	12
2. Statikus terhelés	0	3	6
B) Pszichikus terhelési tényezők csoportja			
3. Monotonia	0	3	5
4. Koncentrált figyelem	0	2	4
5. Veszély	0	3	5
6. Kellemetlen tényezők	0	2	4
C) Fizikai környezeti tényezők csoportja			
7. Klíma	0	3	6
8. Zaj, vibráció	0	3	6
9. Vegyi, porártalmak, megvilágítás	0	3	6

A fokozatok megállapításához szöveges útmutató adja meg az értékeket.

A fentiek alapján nézzük

meg a példánk szerinti kézbesítő munkakörnél, illetve annak ellátása során ható tényezőket, azok hatásait és pontértékeit:

— dinamikus terhelésű 5270 kJ/műszak:	II. fokozat 6 pont
— <i>fokozott figyelem</i> : pénzt kezel a műszakidő 60 százalékában	III. fokozat 4 pont
— <i>kellemetlen pszichikai tényező</i> : változó munkahely a műszakidő 70 százalékában	II. fokozat 2 pont
— <i>klíma</i> : szabadban végzett munka a műszakidő 70 százalékában	II. fokozat 3 pont
— <i>zaj</i> : 70 dB/AZ	II. fokozat 3 pont
— <i>megvilágítás</i> : nem megfelelő	II. fokozat 3 pont
Összes pontszám:	21 pont

A munkafeltételi kategória — amely 5 fokozat — megállapításához ismernünk kell még egy táblázatot:

Munkafeltételi fokozat	Besoroláshoz szükséges pontszám
1.	0—11
2.	12—17
3.	18—25
4.	26—34
5.	35—44

Példánkban a munkafeltételi tényezők összpontszáma 21, ami a 3. fokozatban való sorolásnak felel meg.

Mindezeket hogyan tükrözi a bérkategória száma?

A bérkategória két számjegyből áll:

- első helyen a képzettségi fokozatot jelölő szám van (példánkban 3-as vagy 4-es);

- második helyen a munkafeltételi fokozatszám áll (példánkban a 3-as).

Tehát: a belterületi egyesített kézbesítő bérkategóriája: 33 vagy 43.

A Magyar Posta valamennyi postai fizikai munkakörre elköszítette az ismertett munkaköri tükröt, összesen 209-et. A tükrök összeállítása nagyon sok és körültekintő munkát igényelt. A Posta Munkalektani Laboratórium valamennyi munkakörre elvégezte a mértést, a jellemző munkakörökre több postaszervnél is. A postai, távközlési és munkaközi szakemberek az előkészítő munkát

— a népgazdasági előkészítéssel párhuzamosan — már 1981 végén megkezdtek. Szakszervezetünk az előkészítő munkálatait — mind a népgazdaságit, mind a postait — figyelemmel kísérte, illetve az egyeztető tárgyalásokon aktívan részt vett.

A munkaköri tükrök nyomdai előkészítése, könyv alakban való megjelentetése folyamatban van. Egyelőre kis példányszámban — mintegy 200 darab — jelenik meg. A kezdeti gyakorlati tapasztalatok alapján célszerű a besorolásokra visszatérni, az indokolt — alapvetően a tevékenységet és a képzettséget érintő — pontosításokat elvégezni. Ennél a munkánál meghatározó a gyakorlati szakemberek jó hozzáállása, lelkiismeretes munkája. A területi szakszervezeti szervek a végrehajtást kísérjék figyelemmel, s az érdekeik állandó egyeztetésével támogassák és segítsék a szakapparátus munkáját.

Tóth Pálné

VASÁRNPAP PIHENŐNAP

A hírlapkézbesítők új munkarendje

A napilapok megjelenési rendje — mint tudjuk — 1985. január 6-ával megváltozott. Központi döntés alapján a Budapesti megjelenő napilapok — a Népsport kivételével —, valamint a megyei lapok vasárnap helyett hétfőn jelennek meg. Hétfőn tehát teljes körű a lapmegjelenés.

Vasárnap két újság, a Népsport és a Vasárnapi Hírek jelenik meg; ezeket a postás dolgozók az ország 130 helységében árusítják. Az előfizetői példányokat hétfőn kézbesítik.

A hétfői lapmegjelenés módosulásával változott a hírlapkézbesítők munkarendje is. Hétfő pihenőnapjuk a vasárnap lett, a heti többlet szabadnap pedig a szombat. A hétfő január óta munkanap. Az új szolgálati rendnek megfelelően a kézbesítők a szombati munkára nem kötelezhetők, azt csak önkéntesen, túlmunkadíjazás ellenében vállalhatják — hasonlóan a hírlapot is kézbesítő egyesített kézbesítőkhez —, s díjazásuk óránként 50 forint. A hétfői hírlapkézbesítésért — a többi munkanaphoz hasonlóan — a bérrendszer szerinti teljesítménybér illeti meg őket.

A hírlapot is kézbesítő egyesített kézbesítők munkarendje változatlan maradt. A szombati hírlapkézbesítésért továbbra is az önkéntes túlmunkáért járó díj, a hétfői kézbesítésért a többi munkanaphoz hasonlóan a költségértérítés.

A hírlapok megjelenésétől függetlenül a posta hét végén továbbra is kézbesíti az expressz leveleket és a csomagokat, valamint a táviratokat.

Az expressz küldeményeket a postavonatok szállítják. Ezekről a továbbítás a postaigazgatóságok feladata. Erre több megoldás is adódik:

- elsősorban fuvarozó kisiparral célszerű szerződést kötni vagy

- postai gépkocsival, illetve

- postás dolgozó saját gépkocsijának igénybevételeével végzetni a szállítást.

A fenti járatok a vasárnapi hírlapárusításba bevont helységekben a hírlapzárlattal együtt adják át az expressz küldeményeket, másutt pedig a címhivatal előtti levélszekrénybe helyezik.

Hogyan történik e járáti feladatokat ellátó dolgozók díjazása?

A kisiparost — természetesen — a szerződésben rögzített díjazás illeti meg.

A postai gépkocsit negyedéves, féléves, éves munkaidőkeretben postai dolgozó vezeti. A szolgálat ellátása egyszemélyes. Ez azt jelenti, hogy a feladatot vagy a gépjárművezető vagy a járatos végzi. Ha a gépjárművezető, akkor a rakodási pótlék a szolgálattal kapcsolatos melléktevékenység díjazását fedi. Amennyiben a járatos látja el ezt a feladatot, úgy a melléktevékenységet a járművezetés képezi, tehát gépjárművezetési pótlék illeti meg. Természetesen mindkét esetben jár az összevont munkahelyi pótlék.

Amennyiben a postai dolgozó saját gépkocsiját használja, úgy erre a munkára külön megállapodást kell kötni. Ennek alapján a dolgozót megilleti a munkakörre érvényes díjazás és a saját gépjármű használatáért a költségértérítés.

A hétfői soronkívüli kézbesítés rendje a fővárosban, a megyeszékhelyeken, a városokban és volt járási székhelyeken változatlan maradt. A községekben szombaton ugyancsak változatlan, vasár- és ünnepnapokon a következők szerint alakul:

- a táviratok, a távbeszélőmeghívások kézbesítése: a hivatvezető által kijelölt dolgozónak vagy alkalmi munkavá-

lálónak előre meghatározott időpontban távbeszélőn fel kell hívnia a kijelölt góchivalt, amelytől megkapja az addig érkezett táviratokat és távbeszélő-meghívásokat. Ezeket a bejelentkező kézbesíti. Disztávíratokat a góchivalt nem közvetít, csak a H jelű (előre feladott és meghatározott napon — jelen esetben vasárnap — kézbesítendő) táviratokat — mivel ezek előkészítése már munkanapokon megtörtént — lehet kézbesíteni;

- az expressz levelek kézbesítését — amelyeket a járáti szolgálatot ellátók a levélszekrényben helyeztek el — a távirat vételével és kézbesítésével megbízott dolgozónak kell véggeznie.

Mind a távirat, mind az expressz levél postai küldemény kézbesítéséért a dolgozót a tényleges ráfordított időre óránként 50 forint díjazás illeti meg.

- Az expressz csomagokat a szállítást végző járatok közvetlenül a címzetthez juttatják el. Ha emiatt a járáti szolgálatot ellátó dolgozónál túlmunkaidő merül fel, ennek díjazása a túlmunkára vonatkozó szabályok szerint történik.

A központi döntéssel a postás dolgozók több ezres táborának teljesült az a régi kérése, hogy a két hét végi pihenőnap közül legalább az egyik számukra is munkaszünet legyen. Kétségkívül a szállítási, feldolgozási és árusítási feladatok egy része megmaradt. Ezeket a területen azonban a munkarendek megfelelő szervezésével lehetőség van arra, hogy a hétfői szolgálat ne mindig ugyanazt a dolgozót terhelje. A munkarend kedvező változása egyben kötelezettséget is jelent, fokozottabb felelősséget a hírlapszolgálat színvonalának megtartásáért, emeléséért.

T. P.

Újítók és feltalálók országos versenypályázata

A pályázatra benyújtható a népgazdaság valamennyi (termelő és szolgáltató) ágazatát érintően mindazon újítás, illetve találmány, amelyet — 1985. január 2. és 1985. december 31. között jelentettek be, és valószínűsíthetően megvalósítottak.

A beküldött pályaművek rangsorolásánál elsőbbséget élveznek azok, amelyek

- a mikroelektronikával,
- a biotechnikával,
- az anyag- (hulladék-anyag) megtakarítással,
- az energiamegtakarítással,

- a munka- és környezetvédelemmel kapcsolatosak, gazdaságos exportnövelő vagy importcsökkentő, illetve devizamegtakarító hatásúak, továbbá széles körben, több gazdálkodó szervezetnél alkalmazhatók.

A pályaművek széles körű ismertetése fontos népgazdasági érdek. Ezért, ha ezt a pályázó nem ellenzi, a nyilvánosságra hozatal elősegítése végett csatolnia kell az előnyleírást. Amennyiben a pályázó elzárkózik a nyilvánosságra hozatal elől, úgy azt a pályázatban külön jeleznie kell.

A beérkezett pályaműveket a meghirdetők által kijelölt személyekből alakult bíráló bizottság vizsgálja meg. A díjakat a bizottság javaslata alapján az Országos Találmányi Hivatal elnöke ítéli oda, a Szakszervezetek Országos Tanácsának az egyetértésével.

A pályázatot meghirdetők — az Országos Találmányi Hivatal, az Egészségügyi Miniszté-

rium, az Ipari Minisztérium, a Köznevelési Minisztérium, a Magyar Posta, valamint az Országos Vízügyi Hivatal anyagi hozzájárulása alapján — szakterületenként az első három helyezettet díjazták a következők szerint:

I. díj 30 000 forint (maximum 3 darab), II. díj 15 000 forint (maximum 6 darab), III. díj 10 000 forint (maximum 10 darab).

A fenti díjakon kívül:

- a Szakszervezetek Országos Tanácsa (a munka- és környezetvédelem témakörben) 50 000,

- a KISZ Központi Bizottsága (kiemelkedő alkotást benyújtó ifjúsági kollektíva részére) 10 000,

- a Belkereskedelmi Minisztérium (a szakággal kapcsolatos munkaszervezés témakörben) 30 000,

- az Építészeti és Városfejlesztési Minisztérium (a szakággal kapcsolatos anyag (hulladékanyag) és energiamegtakarítás, (munka- és környezetvédelem témakörben) 30 000,

- az Ipari Minisztérium (a szakággal kapcsolatos energia-takarékosság témakörben) 50 000,

- a Magyar Iparjogvédelmi Egyesület 10 000,

- a Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium (a szakággal kapcsolatos biotechnológia, növényvédőszer-gyártás, anyag- és energiamegtakarítás, munka- és környezetvédelem, mikroelektronika témakörben) 50 000,

- a Fogyasztási Szövetkeze-

tek Országos Tanácsa (a szakággal kapcsolatos anyag- és energiamegtakarítás, munka- és környezetvédelem témakörben) 10 000,

- a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa 20 000 forint összeget tűzött ki az arra érdemes pályaművek szerzőinek a különdíjaira.

Az egyes szervek által felajánlott díjakat általában több pályamű között osztják meg. A helyezést elért pályaművek alkotói elismerő oklevelet kapnak.

A nyertesek nevét, valamint a nyertes pályaművek címét a meghirdetők mindazon a fórumokon ismertetik, amelyeken a pályázat meghirdetése történt.

A bíráló bizottság külön javaslatára az Országos Találmányi Hivatal elnöke a Szellemi Tulajdon Világszervezet (WIPO) által alapított érmet ajánlódó a legjobb pályamű szerzőjének.

A pályázatok beérkezési határideje: 1986. február 28.

A pályázatot a következő címre kell postázni: Országos Találmányi Hivatal Budapest, Postafiók 552. 1370

A pályázat eredményhirdetése előreláthatóan legkésőbb 1986. május 15-én lesz.

A pályázatot benyújtásának alaki és egyéb feltételeiről érdeklődni lehet: *Mészáros József* 428-777/64 mellék, vagy a Magyar Posta Központjának fejlesztéspolitikai osztálya: *Uzso-vics Józsefné* 350-350/12—18-as mellék.

„Hálás megemlékezésül . . .”

Január 8-án múlt 40 éve, hogy a II. világháború hadszíntere a Jármutelephez érkezett. E napon súlyos harcok közepette a Vörös Hadsereg, román katonai egységekkel együtt, a Mexikói úti vasúti töltésig szorította az ellenséget, miközben 14.30 órakor felszabadította az üzemet.

A súlyos harcok a Jármutelep épületeiben is jelentős károkat okoztak. Szerencsére a gépi berendezésekben komolyabb károk nem keletkeztek. Köszönhető ez azoknak a dolgozóknak, akik munkahelyükön maradtak, és bátor helytállással az értékes berendezés elhurcolását, felrobbantását megakadályozták. Szétszerelve az üzemben eldugdosták a gépeket, s a zilált állapotok idején

a széthurcolástól megmentették. A felszabadulás napja után a Jármutelep a Vörös Hadsereg gépkocsijavító bázisa lett.

Mint köz tudomású, e napokban víz és elektromos áram nem volt. Hála a gondos tervezőknek, a Jármutelepnek volt három saját, ipari vizet adó kútja, gőzturbó-generátora, s ezeket, három napon belül üzemképes állapotba hozták. A turbiná megindult, és 6 hónapon keresztül éjjel-nappal, folyamatos üzemeltetve táplálta a gépeket, világítási áramot adott, sőt Zugló egy részét is ellátta árammal.

Az első időben a dolgozók az üzemeltetést hozták rendbe. Ezzel egyidejűleg a szakmunkások a Vörös Hadsereg gépjárműveit javították. A németektől zsák-

mányolt gépkocsikból mozgó javítóműhelyeket készítettek. E gépkocsikat felszerelték szerzőgépekkel és egyenként 2 nagy teljesítményű áramfejlesztő egységgel, munkapaddal. A Vörös Hadseregnek végzett munka mellett a postaszolgálat megindulásához szükséges postai gépkocsikat is helyreállították. Üzemképes gépkocsi nem maradt, azokat mind nyugatra hurcolták. A harcokban tönkrement, összeszedett gépkocsikból kellett a járműveket „összehozni”. Ezek begyűjtése után az üzem olyan volt, mint egy romcs telep. A munkához anyag volt, mert a szovjet alakulat adott alkatrészeket.

A jubileumi évforduló alkalmával tartott munkagyűlésre meghívták az üzemnek azokat a régi, ma már nyugdíjas dolgozókat is, akik részt vettek a felszabadulást követő munkában. A megjelent mintegy 50 vendég az üzemlátogatás során tapasztalhatta, hogy az üzemben felnőtt új generáció tudott élni a felszabadulás adta lehetőséggel: a Jármutelep fejlett technikai eszközökkel felszerelt, korszerű üzem lett. Különösen a diagnosztikai soron és az új számítógéppontban időztek sokat. A veteránok ezt követően megkoszorúzták azt az emléktáblát, amelyet az üzem dolgozói hálás megemlékezésül a felszabadulás 10. évfordulóján avattak a Vörös Hadsereg tiszteletére. A munkagyűlés után az új szabadidő-központban megtekintették az elmúlt 40 évet összefoglaló fotókiállítást is.

Rétsági Miklós

Aranyoskám

Az *Aranyoskám* című amerikai film (eredeti nevén *Tootsie*) egy csomó Oszkár-díjjal a tarsolyában került Magyarországra. Tudjuk jól: a díj nem minden, de ezúttal ez az elismerés első nem méltatlan műre hullott. *Sidney Pollack* rendező ugyanis bravúros eleganciával elegyítette a műfaji elemeket és sikerült egy olyan, látszólag habkönnyű komédiát formálnia, amelynek csodálatos módon mondanivalója is van. No nem az, amit a nyugati kritikusok nagy része fejteget. Érdekes módon míg a szocialista országok filmjeiben mindenáron a politikumot (az ellenzéki ízü politikumot) keresik, addig itt szinte kizárólagosan a női ruhák öltözött férfi lelkiállapotának vibrálását figyelik ahelyett, hogy felfognák: a „főszereplő”-nek *Michael Dorsay*-nak a helyzetét, aki hiába jó színész, sok-sok ezer társával együtt nincs szerződése, és ki van szolgáltatva a különféle szeszélyes szereplőválogatásoknak.

Pollack és a forgatókönyv érdeme, hogy ez a mondanivaló végül is nem tűnik el a komédia bolondozásai közben, s tanúi vagyunk annak, hogy az amerikai tévé, ez a közönségzabáló monstrum hogyan gyártja a sztárt. (Persze *Michael Dorsay* fífikája jóvoltából olyan ideális nőtipust, aki voltaképpen nem nő, hanem férfi). Az állástalan színész ugyanis így tud bizonyítani, női ruhában, így mutat fűgét egyszerre a tévé bálványainak és a nézőknek, a gügye sorozatoknak, és mindannak, ami a művészetet megcsúfolja.

Fejreállított tehát a helyzet. Minden borotvaélen táncol. Nemcsak a nők és férfiak viszonya általában, hanem itt a filmen belül az adott szituáció is, hiszen, ami normális körülmények között természetes volna (például egy kibontakozó kapcsolat, egy érzés) az most és ebben a történetben egyszerűen

nevetségessé válik, sőt, ha Pollack és kivált a főszereplő, *Dustin Hoffman* nem vigyázna, egyszerűen izléstelen is válna.

A nőnek öltözött férfi ugyanis a leggyengébb bohózat fogás. A helyzetet érzékekkel megtöltöni viszont színelvadász melódia, vagy éppen ellenkezőleg, felhívás a hasonlóneműek közötti viszony törvényére emelésére! Nos az *Aranyoskám* angolnaként siklik a két vesztélyes lehetőség szírtjei között. Minden kockája izléssel megoldott és a természetellenes (az ötletből támadt kényszerhelyzet), egyetlen pillanatra sem válik izléstelené.

Kitűnően szórakozunk a fordulatokon, drukkolunk *Dorothy*-nak, azaz bocsánat az álruhás *Michael*-nek, hogy miután bebizonyította színészi képességeit ország-világ előtt, most ép börről másszon ki a csávából, helyrehozza magánéletének válságait is, amit éppen hivatásának győzelme idézett elő.

Dustin Hoffman színészi remeklése éppen az, hogy aki őt a film elején férfi mivoltában látja, el sem tudja képzelni: miként lehet ezzel a külsővel nem játszani, s tegyük hozzá hihetően. Neki mégis sikerül. Partneri közül *Jessica Lange* kedves és szép, míg a többiek figuráisan pontosan a helyükön vannak. Sőt — mint a középkori mesterek saját freskóikon — maga a rendező is megjelenik a színészgügnök epizód szerepében, hogy részese lehessen a közös mulatságnak. Ami valóban az, igazolva a tételt, hogy ez a jó vígjátékművészet, a szórakozás pedig komoly mondanivaló köntöse lehet. Szólhatunk gondokról, bajokról bolondozva is, de míg nevetünk, nem feledhetjük, hogy amin mulatunk, az néha nem is olyan vidám dolog.

Legálábbis alapjaiban.

Ábel Péter

Emlékplakett és díszoklevél

A Vörös Csillag Érdemrenddel kitüntetett Tótfalusi Sándor munkásörökség évjáró, évnvtő januári egységgyűlése jelentős esemény volt a Debreceni Postaigazgatóság történetében. Az ünnepi egységgyűlésen vehette át *dr. Szilágyi Gábor* igazgató, a Munkásörökség országos parancsnoka által adományozott díszoklevelet és plakettet. A kitüntetést igazgatóságunk a munkásörökségnek a megalakulása óta végzett támogatásáért és segítségéért kapta, felszabadulásunk 40. évfordulója alkalmából.

Borbély Sándor, a Munkásörökség országos parancsnoka személyes köszönetét fejezte ki azért a segítségért és együttműködésért, amellyel munkahelyi közösségünk tagjai, a vezetők, a szervezett dolgozók hozzájárulnak a munkásörökség feladatainak teljesítéséhez.

Az országos szintű kitüntetésen fölül a városi egységben tevékenykedő postászakasz ismét elnyerte a Kiváló címet, a vándorzászlót és oklevelet. A szakasz tagjai közül többen különböző szintű kitüntetésben részesültek.

Dr. Levenscik József

Foglalt jelzés — 85 decibel

Az itt közölt cikk a rádióban a múlt év vége felé elhangzott riport második része. Az első rész decemberi számunkban Csenget a postás címmel jelent meg.

Megrendítő élmény volt számomra a Helyközi Távbeszélő Igazgatóság kapcsolótermében tett látogatás. Bevallom őszintén, amikor nagy néha telefonkapcsolásra várok, bizony hargagszom az „interkékre”, mert a laikus — köztük én is — kívülről úgy gondolja, hogy azért nem jön be gyorsan, mert ők esetleg egymással csevegnek, vagy majszolnak valamit, s elfeledkeznek a hívóról. Ezúton is türelmesen bocsánatot kérek minden „telefonos kisasszonytól”, ugyanis a valóság egészen más.

Óriási terembe léptem be, ahol egy pályaudvari váróteremhez hasonló zsongás, zaj fogadott. Még az iskolapadoknál is szűkebb helyen, szorosan egymás mellett ült mintegy 100 fiatalabb, idősebb kezelő. Fejükön fülhallgató, előttük papír a kért számokkal, és rendületlenül nyomkodták a gombokat, másodpernyi megállás nélkül. Jó ideig figyeltem ezt a buzgó munkát. Az egyik kis asztalnál már bejött a vidék, de nem tudja rákapcsolni a hívóra. Valószínűleg hibás a vonal. Sok türellem kell ahhoz, hogy kapcsolni tudják a budapesti számot.

Ami ide kell, az sok-sok türellem. A délelőtti, főforgalmi időben általában nagy a zaj. Tesék csak elképzelni, ha 92-94 ember egyszerre beszél, mi lesz abból? Meg is kértem az egyik beszélgető partneremet, *Ásztai né Bora Juliannát*, hogy menjünk ki a teremből egy nyugalmasabb helyre, és egy kicsit beszélgetünk a telefonkezelő tiszteletreméltó munkájáról.

Amikor 1971-ben ide kerültem, annyira szerettem ezt a munkát, hogy alig vártam a reggelt, hogy bejöhessen dolgozni. Most is nagyon szeretem, de most már tudom, hogy milyen borzasztóan nehéz, és tes-

sék elhinni, rettenetesen fáradt vagyok. De nemcsak én, valamennyien, azok is, akik most jöttek a vállalathoz. Annyira fáradt az ember a műszak letele után, hogy hazamegyünk és függetlenül a kortól, pihenni kell egy kicsit ahhoz, hogy tudjunk otthon valamit is csinálni. Nagyon nehezen kapjuk meg a számokat, vannak vidékek, amelyeket nagyon nehezen lehet kapcsolni. A felek sokszor nem tudják, hogy mi néha órákat foglalkozunk azzal, hogy összehozzuk őket, s közben egy pillanatra sem feledkezünk meg róluk. De mire egy négy-szeresen közvetített állomást összehozunk Budapesttel, sok idő eltelik, és ez nem rajtunk múlik.

— Mitől lett ez a munka ilyen fárasztó? Sok a hívás, rosszak a vonalak?

— A hívás is sok, meg a vonalak is túlszűfoltak. Nagyon nehezen tudunk hívni, mert sokszor minden vonal foglalt. Néha 20–30-szor tárcsázunk egy olyan számot, amelyet sokan hívnak, vagy egy olyan válatot, amelyet a vidék is hív, mire kapcsolni tudjuk. Mi pedig azt szeretnénk, ha a hívást például 8 órákor leadjuk, azt már 8 óra 10 perckor kapcsolnánk.

— Régen ez így volt. Tárcsáztuk a számot, és már kerestük is a hívót, mert mire a csengetés kiment, a hívott fél már itt volt. A szemben levő központ is azonnal jelzett: „Itt vagyok, mit adjak, Budácska?”

— És a gondokhoz még hozzájárul a zaj is, kívül a teremben és bent a fülhallgatóban is.

— Igen. Benne van a központ zaja is, meg a miénk is, és a hallgatótól fáj már a fejünk a műszak végére. A hatodik, hetedik órában már nagyon súlyos tud lenni a fülhallgató.

— Van laboratóriumi vizsgálati eredményünk is, mely sze-

rint a rácsengetés például 110 decibel erősségű, csak úgy hasonlatja a dobhártyát. A foglalt hangjelzés 85, a csengetési visszhang 80 decibel. Csaknem valamennyi érték meghaladja a halláskárosodás határértékét.

— Vannak halláskárosodottak?

— Vannak, sajnos. Az idősök meg a nyugdíjasok majdnem mind. De már én is érzem néha, hogy „süket” vagyok. Nem is értem, miért kell nekünk 8 órát dolgozni, hiszen valamikor ez 7 órás munkahely volt, és még ebből is kaptunk ¼ óra szünetet. Ez nagyon jó volt. Aztán először elvették a ¼ óránkat, aztán pedig — az ötnapos munkahét bevezetésekor — a munkaidőt is meghosszabbították 1 órával. Aki ezt a rendeletet hozta, az valószínűleg sohasem ült 6 órát egy telefonközpontban. Úgy hallottam, más szocialista országban csak 6 órát dolgoznak a távbeszélő-kezelők.

— Én is úgy tudom, hogy a távbeszélő-kezelők munkaköre valamikor egészségre káros munkakörnek volt besorolva. Egy figyelmetlenség következtében került ki a jegyzékből. Hogy ezt visszaimádkozni milyen nehéz és hosszadalmas, arról talán a Postások Szakszervezetének elnöke tudna beszélni.

— Benke Gézá né vagyok. Hosszú évek óta foglalkozik szakszervezetünk azzal, hogy a távbeszélő-kezelők munkaköre esetleg csökkenhetne, illetőleg azzal, hogy ezt a munkakört újból egészségre ártalmasnak minősítsék. Ezt indokolja a sok táppénzes állomány is.

*

Ezeket az interjúkat végighallgatva arra a meggyőződésre jutottam, hogy a telefonkezelők, a postások megbízható, korrekt, szerény emberek még akkor is, ha 110 decibel dübörög a fülükbe. Nem lehetne kérésüket továbbítani egy kicsit nagyobb hangerővel, mondjuk 120 decibellel?

Kapusi Rózsa

A megalakulástól az első küldöttközgyűlésig

A felszabadulás időszakában hazánkban működő két munkaspárt, a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt arra az elvi állásfoglalásra helyezkedett, hogy minden dolgozó számára meg kell teremteni gazdasági érdekvédelmi szervét, azok részére is, akik addig nem szervezkedhettek. A két munkaspárt 1944. októberi egységmunkája kimondta, hogy „A magyar munkásosztály szakszervezeteinek magukba kell tömöríteniük a magyar munkásokat minden egyes rétegét és tagját, tekintet nélkül párt- vagy politikai állásfoglalására.”

A postások éltek a lehetőséggel. Az elmúlt hónapokban az alapító tagok visszaemlékezéseinek nyomán beszámoltunk a vidéki önálló szakszervezeti csoportok (a későbbi kerületi titkárságok), majd néhány fővárosi üzemi bizottság megalakulásáról. Most szakszervezetünk központjának létrehozásáról dokumentumok alapján adunk számot. Forrásmunkaként az 1946–47–48. évekről könyv alakban kiadott közgyűlési jelentést, továbbá a szakszervezetünk fennállásának 25. évfordulójára megjelent kiadványt (A Postások Szakszervezetének történetéből, 1945–1970), valamint a fennmaradt jegyzőkönyveket, jelentéseket használtuk fel.

A szakszervezeti

vezetők a felszabadult Pesten 1945. január 18-án tartott tanácskozáson megerősítették a munkaspártok előbb idézett

állásfoglalását: „... a szakszervezet tagja lehet minden demokratikus gondolkodó magyar dolgozó, politikai pártállásra, nemzetiségre és vallásra való tekintet nélkül.”

A felhívással is felérő állásfoglalás nyomán a postások nevében *Pápai László* és *Dedics Imre* érintkezésbe lépett a Szakszervezeti Tanáccsal. *Kossa István*, a Tanács főtitkára megbízta őket azzal, hogy alkítsák meg a Postások Országos Szabad Szakszervezetét, és az üzemekben szervezzenek üzemi bizottságokat. A munkába bekapcsolódott *Pamlényi Pál* és *Básta Rezső*.

A szervezők legelső tennivalóiknak a postaalkalmazottak körében a szakszervezeti mozgalmat ismertetését, a szervezők gondolatának tudatosítását, tagság szervezését, valamint üzemi bizottságok alakítását tekintették, emellett felvették a kapcsolatot a posta vezetőségével és közös, elsőrendű célul a postai épületekből a romok eltakarítását és a postai szolgáltatások újraindítását tűzték ki.

Szervező munkájuk eredményeként február 21-ére a VI. kerületi Benczúr utca 27. szám alatti postaházba (amely egy ideig szakszervezetünk székháza volt) összehívták az üzemi bizottságok értekezletét. Erre elküldték képviselőjüket a budapesti igazgatóságok, több központi hivatal, minden nagyobb budapesti postahivatal és távbeszélő-központ. Külön említést érdemel, hogy a február 13-án felszabadult Buda-

postásainak képviselője is megjelent.

Ezen az ülésen alakult meg formailag a Postások Országos Szabad Szakszervezete. Megválasztották az ideiglenes elnökséget; elnök: *Pamlényi Pál*, alelnök: *Bercsényi József*, főtitkár: *Gyöngyösi Márton* (a Szakszervezeti Tanács kiküldöttéeként), titkárok: *Babják Jenő*, *Básta Rezső*, *Dedics Imre* és *Szabó József*.

Pápai László nem szakadt el a szakszervezettől, de ekkor már a Budapesti Nemzeti Bizottság megbízásából a posta ideiglenes vezetőjeként az újjaszervezést irányította.

A március 8-án

tartott üzemi bizottsági ülésen felvett jegyzőkönyv a szakszervezet ideiglenes vezetői között a már ismert neveken kívül *Erőss Józsefet*, *Eberhart Györgyöt* és *Paulovkin Lajost* említi. Az ülésről szóló, a Szakszervezeti Tanácsnak küldött jelenléteben *Dedics Imre* 33 postai üzemi bizottságról ad számot, s a tagság létszámát a belépési nyilatkozatokból 1964-ben állapítja meg.

A megvitatott témák között első helyen a postás dolgozók ellátása szerepelt. Ennek egyik fontos tényezője a közérkeztetés megszervezése, a „népkönyvház” felállítása, a kiutalt élelmiszerek elszállítása és kiosztása volt. A szakszervezet azonban vetőmagvakat is beszerzett, és az üzemi bizottságok útján ellenőrizte szétosztásukat és felhasználásukat. Szó volt földterület igényléséről, és megműve-

Jelentkezés a Postaforgalmi Szakközépiskolába

Kedves Postásszülők!
Kedves VIII. osztályosok!

Tájékoztatjuk az általános iskolák VIII. osztályos tanulóit, hogy a Postaforgalmi Szakközépiskolában (Budapest V. kerület, Irányi utca 3., levélcím: postafiók 3, Budapest 1360) az általános műveltséggel együtt postaforgalmi képzést is kapnak.

Az iskola elvégzése a postai bérrendszer III. szakcsoportjába való kinevezésre ad lehetőséget. Jelenleg a kezdőbér Budapesten havi 2800–3000 forint + pótlékok.

A szakközépiskolai tanulók már az első évben szerződést köthetnek a különböző postaszervekkel, társadalmi, tanulmányi ösztöndíjra, amelynek összege — a tanulmányi eredménytől függően — havonként 300–500 forint.

Az érettségizettek különböző postaforgalmi, valamint adminisztrációs munkakörökben dolgozhatnak. Lehetnek egyesített vagy pénzfelvévők, főpénztárosok, rendszeres helyettesek, forgalmi előadók, I–II. osztályú hivatalok vezetői stb.

Bizonyos idő elteltével felsőfokú postaforgalmi és egyéb speciális tanfolyamokon képezhetik tovább magukat, s minősítettebb munkakörökbe kerülhetnek.

A szakközépiskolában érettségizett tanulók jogosultak bármely felsőoktatási intézménybe továbbtanulásra jelentkezni. Szakirányú továbbképzést elsősorban a győri Közlekedési és Távközlési Műszaki Főiskola nyújt.

A tanulók már az első évben kollektív szerződésben meghatározott juttatásokban részesülnek. (Távíró-, távbeszélő-díjkedvezmény, díjmentes csomagszállítás). Az I–II–III. osztályos tanulók minden tanév végén — díjazásért — 3 hetes postahivatali gyakorlaton vesznek részt.

A felvételt az általános iskola útján az e célból kitöltött jelentkezési lapon lehet kérni.

Az iskola mellett működő József Attila Kollégium, az arra szociális szempontból legjobban rászoruló és megfelelő tanulmányi eredményt elérőknek kollégiumi elhelyezést nyújt.

Kérjük, hogy a jelentkezési lapon az iskolát az első helyen jelölje meg.

A felvételnél — azonos pontszám esetén — a postásszülők gyermekei előnyben részesülnek.

A postai munkához kedvet érő tanulók jelentkezését szeretettel várja a

Postaforgalmi Szakközépiskola

Tragikus téli utazás

Kemény tél az idei, mondják, évtizedek óta nem volt ilyen hideg. Pedig volt, magam is emlékszem néhányra. A legemlékezetesebb 1929 tele volt, amikor első gimnazista voltam, és vonaton jártunk be Aszódra, akkor még abba az iskolaépületbe, amelybe a kis *Petrovics Sándor* is járt az 1835–1838-as években. A nagy hideg miatt — nem kis örömről — néhány napos tanítási szünetet rendelt el igazgatónk. Abban az évben nehezen akart kitavaszkodni, még márciusban is olyan kemény volt a hóréteg, hogy nem szakadt be a talpunk alatt. Nekünk mindez kedélyes volt, szüleinknek a nagy válság idején annál több gondot okozott.

Az ideihöz hasonló volt az 1819. év tele, ahogyan arra a régi emlékeznék.

Akkor télen a nádudvari pos-

tamester, bizonyos *Sisvay*, aki szívesen viselte a postamesteri tarka-barka egyenruháját, valami hivatalbeli ügyben Kabára kereszttul postakocsival Bárándra ment. A távolság Kabáig tíz, Bárándig valamivel több mint tíz kilométer volt. Nehezítette az utazást, hogy Kabán túl lápos, vizenyős területen haladt a töltés, amelyről letérni kész veszedelem volt, kivált télvíz idején. A vizenyős, lápos területet évtizedek múltán lecsapolták és vizét a Hamvas csatornán át a Berettyóba vezették.

Hiába intette a tapasztalt kabai bíró *Sisvay*-t a rá váró veszélyre, az biztonságosnak tartotta a kocsiba egymás mellé fogott négy jó lovat. Alig mentek ki Kabáról a leszállt kődben, a fokozódó szürkületben a kocsit letért a jelzetlen töltésről és egy mély pocsolóba meglepetéssel.

A postamester ugyancsak fázt, a postalegény sem rimánkodásra, sem fenyegetésre nem volt hajlandó bundáját átengedni, hanem utasát, lovait magára hagyva üggyel-bajjal a közeli csárdához ment segítséget kérni. Mire a segítség órák múlva megérkezett, nem volt kin segíteni: a postamester a kocsiban nyitott szemmel, megmeredve feküdt, imádságos könyvét és olvasóját kezében tartva keményre fagyott. Megfagytak a félg vagy teljesen vízbe süllyedt lovak is. A fagyott testet Kabára vitték a helységhez, és a falhoz támasztották. Úgy állt az magától, mint egy faragott kép.

Hiába, a józan gondoikodást még a postai munda sem pótolja.

Dr. Kamody Mikós

lésére társadalmi munka szervezéséről.

A gyermekek vidékre szállításával kapcsolatban az előadó arra kérte az üzemi bizottságokat, buzdítsák a tagságot nagyobb érdeklődésre, hogy önálló postáscsoportot lehessen gondozónő kíséretében elindítani.

Foglalkozott az ülés az *elbocsátások* kérdésével is. Tudni kell, hogy a posta ideiglenes vezetői erre a lépésre azért kényszerültek, mert a posta- és távközlési forgalom indításának engedélyezéséig nem tudták a munkára jelentkezőket szakmai feladatokkal foglalkoztatni. Elsősorban a háború utolsó éveiben alkalmazott, nem kellőképpen szakképzett postásokat érintette ez az intézkedés, de ezt helyenként nem kellő körültekintéssel hajtották végre. A szakszervezet igyekezett meggátolni, hogy az újjáépítésben nélkülözhetetlen műszaki szakembereket elbocsássák, és ehhez az üzemi bizottságok segítségét kérte.

Az érdekvédelmi

tennivalók mellett a szakszervezet ideiglenes vezetősége továbbra is a szervezés tekintetében elsőrendű feladatának. Ehhez részletes munkatervet dolgozott ki.

Ennek egyik sarkalatos pontja a *már működő vidéki szakszervezeti csoportok bekapcsolása a központból irányított egységes szakszervezeti munkába*, és az egész ország területén a szervezés megindítása. Ez egyáltalán nem mutatkozott egyszerű feladatnak, mivel egyrészt közlekedési lehetőségek hiján a személyes kapcsolat felvétele rendkívüli nehézségekbe ütközött, másrésztől némelyik vidéki csoport önállóságra törekedett. Végül csak sikerült

meggyőzni őket arról, hogy szándékuk az erők szétforgácsolódásához vezet.

További fontos pontja volt a munkatervnek a *már megalakult üzemi bizottságok működésének jogalapra helyezése*, e célból miniszteri rendelet és végrehajtási utasítás tervezetének kidolgozása és kiadásának szorgalmazása; a kiadandó rendelet alapján az ország egész területén üzemi bizottságok szervezése.

Célul tűzte ki a vezetőség a *kari és egyéb postai egyesületek felosztását és a szakszervezetbe való beolvasztásukat*; ezenkívül a *bizalmirendszer kialakítását*.

Szerepelt a munkatervben egy *új, szociális alapokon nyugvó fizetési rendszer* megalkotása a vasutasokkal együtt. Ennek alaptételei: a fizetési osztályok közötti nagy különbségek csökkentése, az automatikus előmenetel és a soron kívüli előléptetés lehetősége.

A legfontosabb szervezési feladat azonban *központi vezetőség és felügyelő bizottság alakítása*, továbbá a szakszervezetnek jogalapra helyezése volt. Ehhez küldöttközgyűlést kellett összehívni, ennek előzményeként pedig országszerte küldötteket választani. A közgyűlés feladata az addig kidolgozandó alapszabály-tervezet elfogadása és érvényesítése is.

A munka

növekedése szükségessé tette az ideiglenes vezetőség többszöri bővítését. Májusban *Héthelyi László*, *Tóth Sándor*, *Bán Dezső* és *dr. Katona Ágostonné* kapcsolódott be a munkába. Mivel a Szakszervezeti Tanács Gyöngösi Mártont visszahívta, *Básta Rezső vette át a főtáskari teendőket*. Újabb munkatársak bekapcsolódásával *július 8-án*

megalakult a központi vezetőség, majd szeptember 5-én kibővítve újjáalakult. Szervezetét tekintve elnökségből, vezetőségi tagokból és felügyelőbizottságból állt. Az elnökség valamennyi tagjának meghatározott feladatköre volt; a főtáskaron kívül (ekkor ezt a tisztséget Héthelyi László töltötte be) például hat titkár (szervezési, kulturális, szociális, gazdasági, üzemi bizottsági és nőtitkár) működött.

A július 17-én kiadott, a Magyar Közlönyben megjelent rendelettel megvalósult a postai üzemi bizottságok jogalapja. E rendelet alapján megkezdődött az üzemi bizottságok újjászervezése, és ahol még nem működött, felállításuk. Augusztus közepére befejeződött megszervezésük.

Az új fizetési rendszer kialakítására nem nyílt lehetősége az ideiglenes vezetőségnek, hiszen az egyre növekvő mértékű inflációban a bérréformnak nem volt jelentősége.

Augusztusban háromnapos országos értekezletet szervezett a központi vezetőség. Ezen a megbeszélésen tárgyalták meg a korábban megalakult vidéki csoportok csatlakozását a központhoz, s valamennyi igazgatóság székhelyén kerületi titkárságot szerveztek. Az értekezlet egyhangúan elhatározta az újjáépítésnek országos mozgalommá való fejlesztését.

A tervezett *küldöttközgyűlést 1946. január 13-án tartották meg*. A küldöttek ekkor már több mint 18 000 tagot képviseltek. Ez nagyjából ötvenszázalékos szervezetségnek felelt meg. Az alapszabály elfogadásával és az új központi vezetőség megválasztásával befejeződött a szakszervezetünk megalapító ideiglenes vezetőség áldozatos munkája.

Benda István

Miért fáztak a győri postások?

Rugalmas, gyors intézkedés

Ennek a télnek a leghidegebb napján történt: 1985. január 7-én. Győrről talajközben mínusz 26 Celsius fokot mutattak a hőmérők. A nagy hideg ellenére engem meg kiűtött a forróság. Lelkifurdalásom volt. Nem is akármilyen. Rendkívüli. Előfordult velem, hogy nem láttam tovább az orromnál... És ezt a dermesztő hideg juttatta eszembe. Erdemes elmondanom — okulásul, tanulságul a jövőre.

A Postás Dolgozó 1984. októberi számában „Bezárt a Győr 1-es postahivatal” címmel cikket írtam. Arról a kényszerhelyzetről szólt az írás, amelyben a győri, Bajcsy-Zsilinszky úti, 1-es számú postahivatal dolgozói voltak. Az épületről ugyanis kiderült, hogy életveszélyes, és amíg föl nem épül az új, a korszerű, addig ideiglenes helyen, mostoha körülmények között kell dolgozniuk. Összesen harminchárom embernek.

A Soproni Postaigazgatóság, a Magyar Posta Központjával együtt idejében fölkeszült a váltózsára. Mindent elkövettek azért, hogy az új munkahely kedves, kellemes, jó legyen mindenki számára. Négymillió forintért korszerűsítették a győri 2-es, azaz a pályaudvari postahivatalt, egy soproni újítás nyomán pedig a Lukács Sándor utcában hárommillió forint költséggel fölállították az úgynevezett konténer-postahivatalt, azért, hogy a posta változatlanul helytállhasson — három éven át, az új épület elkészültéig: 1987. augusztus 20-ig. Virágok, kályhák, szép szőnyegek, esztétikus tapéta tette kellemessé az egyébként kicsi irodákat. Kivétel nélkül mindenki örült az otthonos munkahelynek.

Igen, velem együtt mindenki örült, mert a finom, nyári időben senki sem gondolt arra, hogy goromba telünk lesz. Annnyira goromba, hogy január 7-én, hétfőn...

Január 7-én leveleket adtam föl az 1-es hivatalban, és dermedten tapasztaltam: a korszerű, esztétikus és igen szépen berendezett konténer-postahivatal hűtőszekrénné változott. A nők meg csak ülnek, és zokszó nélkül ellátják feladataikat. Végigjártam a szobákat, és kiderült: a folyosón 6, a közönség-

szolgálatnál 11, a főnöki irodában 11, egy másik szobában 12 Celsius fok a hőmérséklet...

Bizony, nem gondoltam arra a kellemes időben, hogy lesz majd tél is. Pedig már akkor, az anyaggyűjtés idején: augusztusban megkérdezhettem volna:

— És mi lesz télen?

Ez.

Kályhák vannak. Minden helyiségben jó minőségű villanykályha. Van, ahol kettő is, de úgy tűnik, hogy tizenkettő is kevés lenne a zord télen.

Mit lehet itt tenni?

A görög gondolkodók azt vallották: „A bölcs nem kotlik a maga baján. Feledi azt, és előre néz...” Elgémberedett ujjakkal, bundában ülve, a hideg irodákban igencsak nehéz feledni a hideget, és még nehezebb a nyári meleg Görögországra gondolni...

Akkor mégis mit lehet itt tenni?

Első cikkemben a többi között ezt írtam:

„...Egylőre minden munka rendben és biztonságosan halad. Így most már bevallhatjuk: az elmúlt években a témával kapcsolatosan azért nemcsak a gazdasági, hanem a szakszervezeti vezetőknek is volt dolguk. A többi között megnyugtatón a dolgozókat, biztosságot ígérni és adni nekik a jövőre, az átmeneti időre. A titkár, a bizalmiak és a vezetőségi tagok többször elmondták: nem lesz könnyű az elkövetkezendő három esztendő az ideiglenes helyen, de ki kell bírni — az ügyért, az ügyfelekért. Mi lesz a kárpótlás? A szüntelen többletgondoskodás három éven át, és végül az a boldogító tény, hogy 1987. augusztus 20-tól kezdődően az ország egyik legszebb, legkorszerűbb postáján dolgozhatnak a Győr 1 postahivatal alkalmazottai.

Többszöri látogatásom alkalmával meggyőződhettem arról, hogy az átmeneti helyeken a közönségszolgálat gyors és zavartalan. A lakosság úgyszólván semmi hátrányt nem érez az átmeneti állapotból, csak a posta dolgozói — ők pedig vállalják: az ügyért, az ügyfelekért...”

Igen, ennyi volt akkor befejező lelkendezésem, fejhajtásom azok előtt a lányok és asszo-

nyok előtt, akik csakugyan szívvel, jó lélekkel vállalták a munkát a kényszert helyzetben, az ügyért, az ügyfelekért. Most azonban más a helyzet. Most, ismerve a goromba telet, ha vállalják is az áldozatot — azt nem lehet, nem szabad tőlük elfogadni.

Kabátban is jobb állva

Mit lehet itt tenni?!

Csapó Vilmos, a Soproni Postaigazgatóság postaforgalmi igazgatóhelyettese ezt válaszolta:

— Nem kedveljük a bürokráciát. Ahol gond van, ott azonnal intézkedni kell. Akkor, amikor értesültem a győriek gondjáról, alakítottunk egy brigádot, amely azt a feladatot kapta: sürgősen intézkedjék. Érdeklődje meg a többi konténer-postahivatalban, hogy ők miként csinálják! Menjenek Győrbe és intézkedjenek a tűzoltóságon, hogy működhesse a radiátorok éjszaka is! Ha felügyelet kell, azt is megoldjuk. Ha több kályhára van szükség a megfelelő hőmérséklethez, akkor azonnal meg kell vásárolni. Felül kell vizsgálni a konténer szigetelését és azonnal ki kell javítani a hibát... A munka sürgős, mert hidegben ülni, dolgozni egy óra is rengeteg idő. Bizom abban, hogy lesz eredmény. Az igazgatóság területén egyébként kilenc konténer-postahivatal működik. Mindenütt 20-21 Celsius fok meleg van. Igaz, a radiátorok éjjel-nappal üzemelnek.

Miközben itt tartottam az írással, kaptam a további híreket. Ilyeneket:

Csapó Vilmos mindent megtett a „konténer-postásokért”. Január 10-én személyesen is járt Győrre. Intézkedése nyomán újabb konnektorokat szereltek fel, újabb villanykályhákat és hőszugárzókat állították be, és ezzel javult a hőmérséklet.

— Minden rendben! A hőmérséklet ebben a pillanatban minden helyiségben 21 Celsius fok. Kaptunk hat darab ezerrátos hőszugárzót, és engedélyt arra, hogy azonnal vásároljunk három villanyradiátort.

Igen, a klíma már tökéletes Győrre, de a munkát még nem fejeztük be. A konténer-posta nyitott alját körben lezárjuk. Így az alatta levő levegőréteg jobban szigetel, s a klíma ezzel tovább javul...

Ez igen! Rugalmas, gyors intézkedés.

Íme, az első cikkben említett ígért: a többletgondoskodás.

Közben magam is meg akartam győződni az újabb helyzetéről. Amikor legutóbb, január 21-én ott jártam, odakint mínusz 8, a szobákban 21-23 fok meleg volt... És csodák csodája, ezen a napon már úgyszólván senki sem emlékezett a január 7-i állapotra.

Mindezek ellenére nem árt résen lenni, nem árt továbbnézni, hiszen a dermesztő hideg bármelyik pillanatban visszatérhet. És ez a visszatérés még sok gond okozója lehet három évig, az új postaépület elkészültéig.

Sindulár Anna

Alig haladja meg a 10 fokot

A Közlekedéstudományi Egyesület postai és távközlési tagozatának március havi programja

Március 5. (kedd), 14 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Reinhold Zanoth (NSZK): A FUBA cég eredményei a műholdas tévévétel és a KTV terén.

Március 12. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Nyerges Ernőné: Számítógéppel támogatott üzemi viteli rendszer a Svéd Postánál (egy tanulmányt tapasztalatai).

Március 13. (szerda), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Kövesdi Ferenc: A Posta Központi Hírlapiroda tevékenységének és technológiai rendszerének új vonásai.

Március 19. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Kontra Lászlóné: A számítógépes költséginformációs rendszer koncepciója.

Március 20. (szerda), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Dr. Gyürke József: A „Távközlési forgalmi szolgáltatás” tantárgy tantervi követelményei a szakközépiskolai képzésben.

Március 26. (kedd), 15 óra, VI., Népköztársaság útja 3. Jurisics Miklós: TMS berendezés szerepe a centralizált fenntartásban.

Kemény fagy, hó, zúzmara, ónos eső

Meg lehet szokni a nagy hideget?

A szokatlanul kemény, hosszantartó fagyot ónos eső váltotta fel január utolsó hetében. „Változatosságot” így az összeállt hőreteg tapadó tükrjég, a csontig ható nedves hideg jelentette az egész nap a szabadban dolgozóknak.

Az utcai jégpályák, az undok időjárás miatt kesergő látogató utóbb elrejteli magát, amikor Márton Józsefnek, a Posta Kábelhíntartó Üzem vezetőjének fűtött irodájában a szerelők munkakörülményeiről tájékozik.

— 2 millió 300 ezer érkezőter föld alatti kábel, 7 ezer kábelakna, 50 ezer betonszekrény és mintegy 36 ezer kábelvégelzáró javítása, üzemvitelle, felügyelete tartozik hozzánk Budapest egész területén — mondja az üzemvezető. — Noha műszaki adottságainkra nem panaszkodhatunk, a 300 embert foglalkoztató üzem kábeljavítói különösen mostoha feltételek között végezték munkájukat ezen a zord télen, aminek — ha a meteorológiai előrejelzéseknek hinni lehet — még koránt sincs vége.

A szociális feltételek nem-hogy az utcai munkahelyeken, a gázszivárgás miatt is veszélyt jelentő, nedves, dohos levegőjű aknában, de még itt a telephelyen sem éppen ideálisak. Anyagi okok miatt félbemaradt az öltöző és a zuhanyozó felújítása, így az egészségre ártalmas ólommal dolgozó munkásoknak nem könnyű megteremteni a kényelmes tisztálkodási lehetőséget.

A telephelyről a főváros legkülönbözőbb, gyakran „ember nem járta” pontjaira induló Barkasok — melyek gépkocsivezetői a hármas csoportokban dolgozó szerelők egyike — fűtése sincs megoldva, ezért ha a kábeljavítók le is hajtják a műszak kezdete előtt a forró teát, a célhoz már átfagyva érkeznek. A nagy hidegben az aknák és a

szekrények fedlapjainak a kioldvasztása követeli tőlük a legnagyobb erőfeszítést. Különösen nehéz ilyenkor a páncélkábel-ekkel dolgozni, egyrészt a közlekedés — például csúszós, havas időben hegyre menet —, másrészt a nehezen hozzáférhető végelzárók miatt.

— Gyorsbűfé, a meleg víz hiánya miatt nagy gond az étkeztetés és a kézmosás is távoli, utcai munkahelyeken. Üzemünk ugyan mindent elkövet, hogy az egészségvédelmi előírásoknak eleget tegyen, ezeknek azonban igen nehéz megfelelni ilyen körülmények között, főleg mínusz 10-15 fokos hidegben. A 15 szocialista brigádba tömörült munkások ennek ellenére minden tőlük telhetőt megtesznek, hogy a hibaelhárítást időben, jó minőségben végezzék el.

*

Az éjjel-nappal ügyeleti szolgálatot tartó üzem egyik állandóan úton lévő építésvezetőjével, Kuchmann Attilával kocsizunk a Reáltanoda és a Szép utca sarkán levő munkahelyre, ahol még mindig szemerkélő ólmos esőben egy kábelbeázásból eredő hiba elhárításán dolgozik a Szántó Béla szocialista brigád háromtagú csoportja.

Az előző éjjelt átírrasztó építésvezetőn nem látszik meg a fáradtság; Lendvai Sándor és Tyukodi Ferenc vezetésű szerelőket — akiknek ma Lakatos András segít az aknát borító műanyag sátor mellett — apróra kikezdi a már elvégzett, s a még rájuk váró teendők körül.

A már 9, illetve 15 esztendeje ezt a munkakört betöltő szereplők csak mosolyognak az újságíró ama felszólításán, hogy „most aztán bátran lehet panaszkodni!”

— Ha nyavalygunk, akkor sem halad gyorsabban a munka — jegyzi meg derűsen —, és

a hideget is meg lehet szokni. Ha csak mínusz 4-re „melegszik” fel az idő, már föl se vesszük, az aknában pedig egy-két fokkal mindig enyhébb a hőmérséklet, mint odakint.

Bár a szerelők nem szándékoznak drámát rögtönözni ezen a télen különösképpen nehéz helyzetükből, munkakörülményeik igazán nem nevezhetők rózsásnak. Vécére például vagy elkocsiznak valahová, vagy presszóba, vendéglőbe kéredeknek be, s a műszak előtt megtöltött, magukkal hozott 5 literes kannákban percek alatt kihűl a kézmosásra szolgáló meleg víz. Hamar elfogy a nagy hidegben a termoszban tárolt tea is, és étkezni leggyakrabban a kocsiba ülnek be — hideg falatokra.

— Ami a tisztálkodást illeti, az a telephelyen sem éppen kényelmes, de én azért naponta zuhanyozok — jegyzi meg Lendvai Sándor. — Jobban hiányzik a meleg víz az aknában; a múltkor például több mint két órát küszködünk, amíg végre kinyitottuk a fedlapot. Ezt ugyanis a szabályok szerint feszítővassal nem szabad, mert ha véletlenül gáz van az aknában, az a keletkezett szikrától felrobbanhat. No, de lássuk, mire megyünk itt, mert ma még máshol is van dolgunk — nyújtják a kezüket, s másznak vissza a „kellemes levegőjű” aknába. Önsajnálkozás nélkül, magától értetődően folytatva tovább azt a munkát, amelyet a nagy hidegben is el kell végezniük.

— Simon —

A tető nélküli hivatalban

Az idei tél fagyban, hóban, de bent már nem fázunk annyira. A várakozási idő elteltével folytatjuk utunkat és a beszélgetést.

— Kapnak védőitalt?

— Nem kapunk, valószínű azért, mert nem lehet megoldani a kézbesítőjáráshoz történő külön kiszállítást. Kétségtelen, jó lenne ilyen rendkívüli hidegben egy forró tea.

— Milyen munkaruhát, védőruhát kapnak?

— Egy munkaköpenyt kapunk. A bunda, az irhasapka és a téli öltözék a sajátom, ez nem munkaruha. Lényeges, hogy az ember rétegesen öltözködjék, ugyanakkor úgy válassza meg ruhadarabjait, hogy abban könnyen tudjon mozogni, ki-be szállni a gépkocsiba.

Kesztyűt munkaidő alatt nincs alkalmam hordani, abban nem lehet a küldeményeket osztani, írni, pénzt számolni. Ilyen időben nagyon kell vigyázni a pénzszámolásra, az ember ujjai elgémberednek, s könnyen elszámolhatja magát. Ami még nagyon kellemetlen, hogy a támpontok körül mi taposunk le először a havat, ez természetesen azzal is jár, hogy a kézbesítés végén a cipőnk már csupa víz. S ez még a hideggel is párosul.

Amikor a tisztai tanyánál levő támponthoz érkezünk, egy fiatalasszony szalad lélekszakadva, hogy a gyerek tüzet csinált a lakásban. Már eloltották ugyan, de azt kéri, hogy a tsz-majorból telefonáljon a „postás bácsi”. Debrecenben dolgozó férjemnek, hogy menjen haza. Természetesen, hogy megteszi; nem szolgálati kötelességből. Emberségből.

A műanyaggyári támpontnál a legnagyobb a hó, ez a rész nagyon hófúvásos terület, mondja Mihárdi szaktárs. Az elmúlt években többször előfordult, hogy innen nem tudta tovább folytatni a kézbesítést, az út járhatatlansága miatt. (Ezen a támponton láttam, hogy illetéktelenek sajnos elrontották a levélszekrények zárait. Így ezeknek a címzeteknek a lakására kellett kézbesíteni).

Az utolsó és a legnagyobb támpont Ondód település. A hosszan elnyúló levélszekrényekbe a kézbesítő először az újságokat, azután a leveleket osztotta be, pénzkifizetése is volt.

Itt sok időt várakoztunk, pedig az ügyfelek a hideg miatt sietősen intézték küldeményeik feladását a tető nélküli „postahivatalban”. Indulás előtt még kipróbáltuk a nyilvános távbeszélőt is. Üzemképes volt. A munka befejeztével visszaindultunk Debrecenbe, s közben arról beszélgettünk, milyen szép ez az utat szegélyező fasor — tavasszal.

Dinda Gyula

Télen-nyáron mindig készenlétben

— Munkánk szempontjából számunkra a tél: egy évszakot jelent — kezdi beszélgetésünket Koltai József, a marcali körzetmester. Éppúgy el kell végeznünk a ránk váró feladatokat télen, mint a madárdalok májusi napon.

Íróasztalán felberreg a telefon, vonalhibát jelentenek Pusztakovácsiból.

— Most nyolc óra tíz perc van — mondja a telefonálónak a körzetmester —, munkatársaim kint vannak már a területen, zavarelhárításokon dolgoznak. Még a délelőtti folyamán ott leszünk.

— Nagy a területünk — folytatja a körzetmester felém fordulva. — 35-40 kilométer sugarú ellipszist rajzolhatnék Marcali köré a térképre. Mintegy negyvenezer huzalkilométer tartunk rendben.

Közben megérkezik Páhi Je-

nő vonalfelügyelő. Kéthely községben volt. A kályha feletti melegben ujjait dörzsöli, átfázott lábait egymáshoz ütögetve, kopogós táncot imitál.

— Vonzalszakadás volt Kéthely és Somogysepről között, — mondja Páhi Jenő. — A ráfagyott zúzmartól a vezeték leszakadt. Végeztünk a munkával, készülünk hazafelé, s látjuk, hogy integetnek a szociális otthon portájáról. Rossz a telefonkészülékük, mondják — csináljuk meg! A készüléknek semmi hibája, a kéthelyi posta központja nem kapott jelzést.

— Ha már egyszer ott vagyunk, nincs szívem ki nem javítani a hibát. Legalább nem kell külön kimenniük ezért a műszerésznek.

— A két zavarelhárító vonalfelügyelőnk, Papp László és Páhi Jenő — mondja elismerően a körzetmester — a posta-

hivatalok távbeszélő-központjaiban az előforduló kisebb hibákat is kijavítják. Gépkocsijainkon látható a postás embléma: a postakürt. A távbeszélő-előfizetők elvárják —ők nem tesznek különbséget műszerész és vonalfelügyelő között —, hogy az elnőmült készüléket a „postás” szóra bírja.

— Sajnos, apróbb műszaki ügyek miatt gyakran kell kimenni az egyes postaszervekhez. Pedig takarékosabb lenne a postának, ha egy-egy nyári villámlásos zivatar után a kishivatal vezetője legalább a tönkrement biztosítékokat ki tudná cserélni. Viharok után különösen sürget a mindig kevés idő, elég rendet teremteni az összegubancolódott légvezetékekben vagy pótolni a derékba tört oszlopokat.

Ismét cseng a telefon. Papp László vonalfelügyelő és két munkatársa: Kovács József és Marton Jenő Somogysepről környékéről jelentkeznek.

— Cudar hideg van! — adja a sommázott meteorológiai jelentést. — Majdnem ráfagyunk az oszlopokra. Itt mínusz húsz fok van.

— Hazafelé jövet ugorjatok be Varáslóra. Szólt a felügyelet: vonalszakadás van Nemesdéd után. Mielőtt elindulnátok Somogysepről, a vasútállomás büféjében ne feledjétek el meginni egy jó forró teát vagy kávét! — teszi hozzá a körzetmester.

— Ügy lesz! — Hallatszik a membránon keresztül — a többi meg hozzágondoljuk...

A körzetmesterség utólagos elszámolásra havi 400 forintot kap védőítal vásárlására. Kell a forró tea az ilyen könnyfakasztó, leheletfagyasztó hidegben, vagy a nyári harmincfokos hőségben, amikor az ember a saját verejtékében úszik, a kellemesen hűsítő ásványvizet.

Beszélgetésünket ismét telefoncsengés szakítja félbe. Vati Kálmán és Szabó János Sávolyról jelentkeznek. Őket munkájuk végeztével Pusztakovácsiba irányítja a körzetmester. A farkasordító hidegben hol felerősödik, hol lehalkul a beszéd; szinte „megfagy” a hang.

— Mire eljön az este, bizony fáradtak vagyunk mind a heten, — mondja Koltai József, de azzal a nyugodt érzéssel megyünk haza, hogy műszakilag rendben van a hálózat, üzemképesek a segélykérők, jók a szolgáltatásunetelés alatti összeköttetések.

— Aki a mi pályánkra lép, annak szeretnie kell ezt a munkát. Műhelyplafon nálunk a csillagos ég, s az időjárás igen csak szeszélyes vénkisasszony. S jó, ha tudja: legyen tüzes a tél, legyen bár a védő-vagy a munkaruha, a hideg ásványvíz, vagy a forró tea, a mi szakmánkban a huzalokkal mindig kesztyűs kézzel kell bánni.

Pusztai Mihály

Az igényekhez és a lehetőségekhez igazodva

Munkánkat, amit mi szolgáltatásnak tartunk, az elmúlt évben is dolgozóink műveltségének fejlesztése, kulturált szórakozása céljából végeztük. Helyet adtunk, és megfelelő körülményeket nyújtottunk minden szakmai oktatásnak, tanfolyamnak.

A kulturális és szórakoztató műsorokból néhányat szeretnénk megemlíteni.

Az év elejét politikai fórummal kezdtük. A nyíregyházi postásoknak már régi kapcsolata van a Magyarország című hetilap szerkesztőbizottságával. Minden évben ellátogat hozzánk a szerkesztőségből néhány újságíró. Ezúttal Gárdos

Miklós főszerkesztő-helyettes és Alexa Tamás újságíró volt a vendégünk. Ezek a találkozók mindig érdekesek számunkra, hiszen ilyenkor az egyes politikai események hátterével is megismerkedhettünk.

A tervezettnél több kiállítást rendeztünk. A munkásművelődési hetek keretében Nyíregyháza képzőművészeinek a tárlatát (vándorkiállítás), valamint Sós Tibor debreceni fotóművész „Erdély néprajza” című kiállítását mutattuk be. Ezenkívül Huszár István festőművész, Tarr János grafikus, Csizmadia Attila falfaragó és grafikus nyíregyházi művészek munkáit láthatták dolgozóink.

A vetélkedők egész sorát rendeztük meg az elmúlt év folyamán. A hazánk felszabadulásának 40. évfordulójára meghirdetett vetélkedő megyei elődöntőjén 17 csapat vett részt.

A művelődési házuk által a szocialista brigádoknak kiírt vetélkedőn 13 kollektíva vett részt. A brigádoknak 12 alkalommal tartott mai irodalmi életünkről felkészítő előadást dr. Katona Béla irodalomtörténész. Ő egyúttal évek óta az irodalmi kör vezetője is.

Városunk felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére a tsz-ba közművelődési bizottságával együtt Szabolcs-Szatmár, Hajdú-Bihar és Szolnok megye postás dolgozói és tanulói részére szavalóversenyt hirdettünk. A versenyre 18-an jelentkeztek: 11 dolgozó és 7 tanuló mérte össze tudását.

Az ünnepi könyvhét alkalmából író-olvasó találkozót tartottunk, amelyen Madarász János és Mester Attila helyi színészek közreműködésével mutatta be verses kötetét.

Ifjúsági klubunk saját programjain kívül más üzemi klubokkal közös vetélkedőket és összejöveteleket rendezett; kirándulások is szerepeltek programjában.

Természetbarát körünk több kirándulást szervezett; ezenkívül 16-an képviselték művelődési házunkat a Pécsen rendezett országos természetbarát-találkozón.

Azt hiszem, az ország egyetlen művelődési háza a miénk, ahol szervezeten, a TIT-en keresztül foglalkozunk óvodások nyelvoktatásával. Hetente kétszer van angol és német óra. A várakozó szülőknek mindig gondoskodunk valamilyen programról.

Sikeres rendezvényeinken túl szólnunk kell azokról a gondokról is, amelyek nehezítik munkánkat. Ezek közül kiemelkedik az a szervezési többletmunka, amely a hétvégi programok előkészítését megelőzi.

Tapasztalataink szerint egyre több postás dolgozó használja keresetkiegészítésre a szabad hétvégeket. Ez részben érthető, hiszen életszínvonalukat a postások is szeretnék növelni, de sajnos ez sokszor a művelődési és a szórakozás rovására megy.

A nehézségek ellenére mi, akik itt dolgozunk mindent megteszünk azért, hogy a lehetőségekhez képest az igényeket minél jobban kielégítsük.

Horváth Ferenc

A hasznos szabad időért Közművelődési feladataink

Az év vége és az év eleje mindenhol a számvetések és a tervek készítésének az időszaka. A gazdasági célok mellett ilyenkor meghatározzuk azokat a fontosabb állomásokat is, amelyeket a postás dolgozók műveltségének fejlesztése céljából szükségesnek vélünk „útba ejteni”.

Szándékos a szóhasználat: állomások, hiszen a művelődés, az általános, a szak- és a politikai műveltség gyarapítása hosszú, egymásra épülő folyamat, s rövid egy évre nehéz nagy és látványos célokat megfogalmazni. A főbb elveket a posta szociális tervének egyik fejezete tartalmazza.

A szabad idő hasznos eltöltésére a következő főbb tendenciákat jelöltük meg:

● Nagyobb figyelmet kell fordítani a közművelődési munkában érdekelt helyi gazdasági, társadalmi szervek, szervezetek és a lakóhelyi művelődési intézmények összehangoltabb együttműködésére;

● a postás művelődési házak bevonásával támogatni kell a rétegigényt és a réteglétszám kiellátását, kisközösségek létrehozását;

● a szakszervezeti könyvtárak munkájának fejlesztésére a

könyvtárosok részére rendszeres tapasztalatcserét és továbbképzést szükséges szervezni;

● a szocialista brigádok kulturális vállalkozásait „ajánlás” ki-dolgozásával segítjük;

● kiemelt figyelmet kell fordítani a postai kézbesítők művelődési lehetőségeinek megteremtésére, művelődési szokásaik alakítására: jobban kell igényelni a postán dolgozó értelmiség munkahelyi alakító tevékenységét;

● a tömegsportban továbbra is a munkahelyi versenyek, testedzési programok, túrák és kirándulások szervezését hangsúlyozzuk, formájaként az üzemi bajnokságok kiírását szorgalmazzuk.

Az 1985. évi közművelődési feladatok között is kiemelkedő helyet foglal el hazánk felszabadulása és a Postások Szakszervezete megalakulása 40. évfordulójának méltó megünneplése. Ennek keretében rendezzük meg a „40 év szabad hazában” című szellemi vetélkedősorozatot, a tömegsportban a „Csillagtúrát” és természetesen mozgósítunk a más társadalmi szervezetek, szervezetek által kiírt pályázatokon, versenyeken és rendezvényeken való részvételre.

1985 is nehéz gazdasági év lesz. Tudjuk, hogy a kulturális kiadások összege — legalábbis reálértékben — ebben az évben is csökken. A fent vázoltak teljesítése végett mégis jogos az az igényünk: az eszközök és módszerek megfontolt és okos válogatásával legalább a megszerezhető és továbbadható műveltség tudás „reálértéke”, becsülete ne csökkenjen.

Kovácsné Szabó Margit

Kell a jó könyv — harmadszor is

„Kell a jó könyv, s megértjük szavát” — ezzel a Majakovszkij-idézettel 1971-ben indult útjára először olvasópályázat, nem titkolt céllal: olvasásra, azon belül is az orosz-szovjet irodalom olvasására, jobb megismerésére kívánták buzdítani a résztvevőket.

A tizenhárom állami és társadalmi szerv által meghirdetett pályázat sikeresnek bizonyult. Ezért is került sor 1977-ben a második, majd 1983-ban a harmadik „Kell a jó könyv” olvasópályázat kiírására. Az utóbbi hazánk felszabadulásának 40. évfordulója tiszteletére indították. A pályázat zárása 1984. végén volt. A nyermények kisorsolása, az eredményhirdetés már idén, április 4-e előtt történik.

Az orosz-szovjet irodalom olvasására sikeresen mozgósították a postás dolgozókat is, akik mindig nagy számban vettek részt a pályázaton és szép eredményt értek el. Legtöbben a legutóbbi olvasómozgalomra nevezték. Ez azért is értékes, mert az olvasópályázat mellett még más akciók, vetélkedők is meghirdettek. A postán például „40 év szabad hazában” címmel indult nagy sikerű országos szellemi vetélkedő. Mindez azt mutatja, hogy a postás dolgozók aktívak: igénylik a művelődést. Hiszen bármilyen pályázat, vetélkedő csak azokra van hatással, akik érdeklődők, nyitottak, s akik hajlandók saját épülésükre olvasni, tanulni.

A „Kell a jó könyv '83–'85” olvasópályázat szervezését, lebonyolítását most is a központi könyvtár végezte, a szakszervezet könyvtári hálózatára támaszkodva. Felkészítette a könyvtárosokat a rendezéssel kapcsolatos feladatokra, könyveket adott a pályázathoz, gondoskodott az akció népszerűsítéséről. A pályázatra csak azok nevezhettek, akik a felsorolt harminc könyvből legalább hatot elolvastak, és a művekkel kapcsolatos kérdésekre válaszoltak.

404 pályázó 2863 pályázati lapot küldött be. Ebből jónak bizonyult 2688 megjelölés. Voltak olyanok, akik több helyes megjelölést is beküldtek. Az egyéni résztvevők mellett szocialista brigádok is pályáztak, 26 brigádtól érkezett be jó válasz. A helyes megjelöléseket a köz-

ponti könyvtár az MSZBT kulturális osztályának továbbította, innen kerülnek a pályázati lapok az országos sorsolásra.

A harminc pályázati könyv között a klasszikus orosz és szovjet, valamint a mai szovjet irodalmi művek kaptak helyet. A válaszok értékelésekor kiderült, hogy a résztvevők az összes pályaművet elolvasták és minden kérdésre tudták a helyes választ. Természetesen különbséget lehetett tenni az egyes művek olvasottságát illetően: szívesebben olvasták a már ismert, klasszikus szerzők műveit, mint a számukra ismeretlen nevű írók könyveit.

Az olvasópályázat sikere, a benevezett postás dolgozók nagy száma, a könyvtárosok lelkiismeretes, jó munkájának köszönhető. A megjelölések 25 postaszervtől érkeztek. Különösen az önálló könyvtárosok értek el szép eredményt:

Horváth Károly (Budapest 70—78-as hivatal), 181 pályázó, Katona Zoltánné (Központi Táviró Hivatal) 69 pályázó,

Csengődi Klára (Magyar Posta Központja) 47 pályázó,

Válint Jánosné (Kábelüzem) pedig 38 pályázó megjelölését küldte be.

Sok megjelölés érkezett a letéti könyvtárosoktól is. Közülük nagyon eredményesen, lelkesen dolgozott Tóth Károlyné, a Ferenc Távbeszélő Üzem, Toronyi István, a Magyar Filatélia Vállalat, Magasházi Attiláné, a Kísérleti Intézet és Kovács Péterné, a KHI könyvtárosa. Ők azért is érdemelnek külön köszönetet, mert szakmai feladataik mellett, társadalmi munkában végzik könyvtárosi tevékenységüket.

A könyvtárosok elmondták, hogy nagyon sok azoknak a postás dolgozóknak is a száma, akik csak egy-két könyvet olvastak el, de az érdekes megjelöléshez szükséges hat könyvig nem jutottak el.

Ők sem vesztesek, hiszen ha csak egy könyv elolvasásával is, de gazdagodtak. A vetélkedésen, a nyerményen túl minden olvasómozgalomnak az is a célja, hogy olvasókat toborozzon, olvasóvá neveljen, felkeltse az érdeklődést az irodalom, a könyvek és gyűjtőhelyük, a könyvtár iránt.

Burom Márton

TIT tanár úr

Szeretek újságot olvasni. Minden „újságot” szeretek. Néha azon kapom magam, hogy már túl „elején-hátán”, valahol belül, a tudomány, technika híreit böngészem. Ez azért is furcsa, mert humán érdeklődésemet — mindig úgy gondoltam — kevésbé tudja lekötni a világlűr „belügyeibe” való beavatkozás vagy valami új csodának a szakszerű, pontos technológiai leírása és haszna.

A Tudományos Ismeretterjesztő Társaság olyan „katedra”, amelynek az összes „újság” a birtokában van. Olyan a tantestülete, mint egyetlen más egyetemnek sem a világon.

Minden művelődési intézménynek alapvető kötelessége az ismeretek, a hírek, az „újságok” terjesztése és átadása. A Postás Művelődési Központ ezt a feladatát nagy gondossággal teljesíti. Ők azok, akik Budapesten az első öt között a legtöbbet kérnek ebből az „újság-ból”. S TIT tanár úr hívásukra a helyszínre megy.

Mit visz? Visz földrajzot, közeli-messzi utazást, ha kell orvosi, jogi tanácsot, történelmi múltat, jelent, napi politikát, „első kézből” viszi az útjat, ha kéri, a jövőt, a futurologiát is.

Kalauzok múzeumokba, zenébe, táncba. Megmagyarázza a vezetés- és gazdaságpolitikát, a pszichológiát és a szociológiát. Közgazdasági ismereteket visz. Mesél filmről, színházról, színekről. S „mesélteti” az irodalmat: verset, drámát, prózát, epikát. A divatról is szól, ha kell, s nem csak „divatcsillagokról”, égiekről is. Viszi a világegyetemet, az egyetemes világot, a tudást, „újságot” visz.

S hogy hova? A Postás Művelődési Központon keresztül az igazgatóságokhoz, a hivatalokba, az üzemekbe. Az általános és középiskolákba, a szakmunkástanulókhöz. A körökhöz, a klubokhoz. A munkásszállókba. Fiatalokhoz, idősekhez egyaránt.

Egy évadban a PMK felkérésére TIT tanár úr több mint 365-ször indul valahová.

Ismeretterjesztés. Így hívják „szakmai” körökben. Valahogy úgy érzem, száraz a szó, mert több ennél. Hisz minden új tudással az ember lesz több.

Ismeretterjesztés, de az emberben épül az tovább, s a világot teszi szebbé és egészségesebbé.

Gyerünk tovább, tanár úr!

—tg—

Majsai Mária tuszraja

Nem egyszerűen csak kölcsönző könyvtár

A Verseny utca 3. szám alatt kölcsönző önálló szakszervezeti könyvtár több mint 11 ezer kötettel várja a 70-es és a 78-as hivatal dolgozóit. A döntően szépirodalmi művek mellett a könyvtár polcain jelentős szakirodalom is található.

Az állománygyarapítás — a könyvtár jellegének megfelelően — mindig az olvasók igényeinek maximális figyelembevételével történik. A dolgozó a beszerzett könyvekről, a könyvtár programjairól a rendszeresen megjelenő könyvtári híradóból tájékozódhatnak. Talán ennek is köszönhető, hogy az évek folyamán egyre többen keresik fel a könyvtárt. Míg 1982. elején csak 184 beiratkozott olvasó volt, két és fél évvel később ez a szám már 633-ra emelkedett.

A hivatal rekonstrukciós munkálatait használta ki a könyvtár, amikor a könyvek átrendezésével olvasói teret alakított ki. Azóta sokan örömmel élnek azzal a lehetőséggel is, hogy a könyvtárban 12 különböző képes újságból, illetve folyóiratból olvashatnak, az asztaloknál jegyzetelhetnek. Sor került nyelvtanfolyamok szervezésére. A nagy érdeklődésre való tekintettel 1984-ben négy is indult — munkaidő után, heti 2 órában —, melyekhez a tan- könyveket is a könyvtár adta.

Ötven óvodás részére rendszeresen tartott mesedélutókon többek között olyan filmeket is vetítettünk, mint a Plutó és Puck sorozat egy-egy epizódja, a Tizenkét hónap, de az igazi sikert a Vuk, valamint a Hófehérke és a hét törpe aratta.

A változatos programok azt a célt is szolgálják, hogy a különböző korosztályok — a gyerekektől a nyugdíjasokig — még szívesebben és gyakrabban jöjjenek a könyvtárba.

A könyvtár helyét ad a szemínáriumi előadásoknak, az Idő-szerű kérdések tanfolyamának is. A nyugdíjasok klubjának keretében először 1984. februárjában látta vendégül a hivatal egykori dolgozóit. A könyvtár bemutatása mellett a Szegény gazdagok című filmet is megtekinthették. Egy-egy klubdel- után alkalmával a rendkívüli kölcsönzési lehetőséget is kihasználták.

A könyvtár közönségszervezéssel is foglalkozik. Havonta Budapest 22 színházának előadásaihoz rendelhetnek jegyet a hivatalok dolgozói. Hogy ezt a szolgáltatást milyen sokan vették igénybe, mi sem bizonyítja jobban mint az, hogy az előző szezonban 7311 jegyet vásároltak.

Sok érdeklődőt vonzanak a könyvtár kamarakiállításai. Emlékeztet a régi pénzek — régi érmék című kiállítás, a Szovjetunió városait bemutató képek. Nagyon sokan tekintették meg a felszabadulás eseményeit nyomon követő „Mert egyszer béke lesz” című fotódokumentumokból összeállított anyagot, a gyermekrajzkiállításnál pedig a szülők örömmel fedezték fel csemetéik alkotásait. Sikeres volt a könyv-

tárban a 70-es hivatal dolgozóinak, Turi Ferencnek a festménykiállítása, akinek a képei később az amatőr festők bécsi kiállításán is több elismerést kaptak.

A könyvtár ugyanúgy részt vesz a hivatali vetélkedők anyagának összeállításában, mint az ahhoz szükséges irodalmi művek előteremtésében. Nem kis szervező munkába került, hogy a budapesti postahivatalok közül a két hivatal dolgozóit küldjék be a legtöbb (181) helyesen kitöltött lapot a „Kell a jó könyv” országos olvasópályázatra.

A könyvtár természetesen a jövőben is elsősorban az olvasói igények kielégítésére törekszik. Az 1985-ös év programjainak és kiállításainak szervezésénél figyelembe veszi a hazánk felszabadulásának és a Postások Szakszervezete megalakulásának 40. évfordulóját, az aktuális eseményeket. A tervben író-olvasó találkozó is szerepel, s reméljük, hogy a gyerekek sok-sok kellemes délutánt, a nyugdíjasok pedig sok-sok vidám estét tölthetnek az 1985-ös évben is a Budapest 70—78-as hivatal szakszervezeti könyvtárában.

Horváth Károly

